

Emilia Antikainen

Yhteisöasuminen nuorten aikuisten silmin

Hyödyt ja haasteet

Metropolia Ammattikorkeakoulu

Tradenomi

Liiketalouden tutkinto-ohjelma

Opinnäytetyö

Huhtikuu 2022

Tiivistelmä

Tekijä:	Emilia Antikainen
Otsikko:	Yhteisöasuminen nuorten aikuisten silmin
Sivumäärä:	42 sivua + 2 liitettä
Aika:	Huhtikuu 2022
Tutkinto:	Tradenomi
Tutkinto-ohjelma:	Liiketalouden tutkinto-ohjelma
Suuntautumisvaihtoehto:	Digitaalinen markkinointi
Ohjaaja:	Markkinoinnin lehtori ja ohjaava opettaja Pirjo Elo

Opinnäytetyö toteutettiin toimeksiantajayritykselle, joka suunnittelee uutta yhteisöasumisen konseptia toteutettavaksi lähitulevaisuudessa. Toimeksiantaja on kiinteistö-sijoitustoimintaa harjoittava suomalainen yritys. Opinnäytetyön tavoitteena on selvittää raameja sille, millaiselle yhteisöasumiselle on kysyntää 18–35-vuotiaiden keskuudessa. Selvitys on toteutettu kvantitatiivisena kyselytutkimuksena ja aineiston keruu on tehty pääsääntöisesti täysin sähköisissä kanavissa. Kyselylomake on toteutettu Google Forms -alustalla.

Selvityksessä tarkastellaan yhteisöasumiselle tyypillisiä ominaisuuksia ja niiden preferointia nuorten aikuisten keskuudessa. Yhteisöasumisen mahdollisista hyödyistä tärkeimmäksi koettiin pääsääntöisesti taloudelliset hyödyt. Monelle yhteisöasuminen käsitteenä oli tuttu, mutta harva haluaisi olla perustamassa asumisyhteisöä alusta alkaen. Yhteisöasumista pidettiin todennäköisimpänä asumismuotona yksin asuville tai nimenomaisesti senioriasumisena. Yhteisöasuminen on Suomessa vielä verrattain harvinaista ja siihen liittyy paljon ennakkoluuloja. Tulevaisuudessa näitä ennakkoluuloja haastaa kuitenkin erilaiset yhteiskunnalliset muutokset, jotka vaativat reagointia niin ekologisesta, sosiaalisesta kuin taloudellisestakin näkökulmasta. Yhteisöasumisen kannalta tämän kaltaiset selvitykset mahdollistavat kysynnän ymmärtämistä paremmin.

Avainsanat: Yhteisöasuminen, asumiskonsepti, nuoret aikuiset

Abstract

Author: Emilia Antikainen
Title: Community Housing through the Eyes of Young Adults
Number of Pages: 42 pages + 2 appendices
Date: April 2022
Degree: Bachelor of Business Administration
Degree Programme: Economics and Business Administration
Specialisation option: Digital Marketing
Instructor: Pirjo Elo, Senior Lecturer, Tutor teacher

The thesis was implemented for a Finnish real estate investment company that is planning a new concept of community housing. The aim of the thesis is to find out what kind of community housing young adults would need and the level of demand for it among 18–35-year-olds.

This thesis was conducted using a quantitative survey. The data collection was mainly done through electronic channels. The questionnaire was implemented on the Google Forms platform. The research part was preceded by the literature review that focused on the topics of community housing, market research and changes in society and housing.

The thesis examined the characteristics of community housing and the preferences among young adults. When asked about the potential benefits of community housing, economic benefits were generally considered to be the most important.

Based on the results of this thesis, the concept of community housing was familiar to many, but only a few would want to be involved in setting up a housing community from the beginning. Community housing was considered to be the most likely form of living for the people living alone and specifically for elderly people. Community housing is still relatively rare in Finland and the concept involves a lot of prejudice. In the future, however, these prejudices will be challenged by societal changes that will require a response from the ecological, social and economic perspectives. These kind of studies make it easier to understand the demands and needs for community housing from the people of various ages and make it possible to respond to this demand.

Keywords: Community housing, housing concept, young adults

Sisällys

1	Johdanto	1
1.1	Opinnäytetyön tausta ja toimeksianto	1
1.2	Työn rakenne ja rajaukset	2
2	Yhteiskunnan ja asumisen muutokset	3
2.1	Kaupungistuminen ja muuttoliike	3
2.2	Yksinasuminen	4
2.3	Nuoret	4
2.3.1	Asumismuodot	5
2.3.2	Asunnon ja asuinpaikan valintakriteerit	7
3	Yhteisöasuminen	9
3.1	Yhteisöasuminen käsitteenä	9
3.2	Yhteisöasumisen tarjoamia ratkaisuja	11
3.2.1	Taloudellinen näkökulma	11
3.2.2	Sosiaalinen näkökulma	12
3.2.3	Ekologinen näkökulma	13
4	Markkinatutkimus	14
4.1	Markkinatutkimuksen käyttö	14
4.2	Toteutusprosessi	16
5	Määrällinen tutkimusprosessi	18
5.1	Kvantitatiivinen tutkimus – Kyselytutkimus	18
5.2	Kyselylomakkeen laatiminen ja tilastollinen analyysi	18
5.3	Selvityksen tavoitteet ja tehtävä	20
5.4	Kyselylomakkeen esittely ja aineiston keruu	20
6	Tulokset	21
6.1	Suljetut vastaukset	22
6.2	Avoimet vastaukset	31
6.2.1	Yhteisöasumisen tuomat sosiaaliset hyödyt ja konsepti	31
6.2.2	Yhteisöasumisen tuomat ekologiset ja taloudelliset hyödyt	32
6.2.3	Tilojen, sijainnin ja palveluiden merkitys	33

7	Johtopäätökset	34
7.1	Tutkimustulosten tarkastelu	34
7.2	Tutkimuksen luotettavuus	39
7.3	Oma oppiminen	41
	Lähteet	43
	Liitteet	
	Liite 1. Kyselylomake	
	Liite 2. Some-julkaisujen saateteksti	

1 Johdanto

1.1 Opinnäytetyön tausta ja toimeksianto

Opinnäytetyön aiheena on nuorille aikuisille suunnattu selvitys, joka toteutetaan suunnitteluvaiheessa olevaan yhteisöasumisen konseptiin liittyen. Kyseessä on markkinaselvitys, jonka tavoitteena on selvittää, millaiselle yhteisöasumiselle olisi kysyntää kohderyhmän keskuudessa. Toimeksiantajayrityksen tavoitteena on kehittää ekologisempi asumismuoto, joka tukee yhteisöllisyyttä, jakamistaloutta sekä kulutuksen minimointia. Konseptissa on pyritty ottamaan huomioon myös erilaiset dramaattiset yhteiskunnalliset muutokset, joita tulevina vuosina ja vuosikymmeninä on odotettavissa. Toimeksiantaja on konseptissaan määritellyt tällaisiksi muutoksiksi muun muassa väestön ikääntymisen, perherakenteen muuttumisen sekä ilmastonmuutoksen.

Aihe on ajankohtainen ja etenkin viime vuosina ympäristökysymykset ovat nousseet yhä radikaalimmin esille ja vaihtoehtoisia toimintatapoja kulutuksen vähentämiseksi halutaan kehittää jatkuvasti. Toimeksiantajayritys pyrkii konseptillaan tuomaan markkinoille vaihtoehtoisen asumismuodon, joka tukee uniikilla tavalla kestävästä kehitystä ja auttaa lisäämään yhteisöllisyyttä kaikkien ikäluokien välillä.

Ahon, Myllymäen, Sandqvistin ja Strandellin (2021) tuoreen selvityksen mukaan yhteisöllisen asumisen ajatuksen taustalla on tarve saada tavallisimmille asumismuodoille vaihtoehtoja, jotka sopivat paremmin ja moninaisemmille elämäntavoille ja -arvoille. Esimerkiksi ruokakuntien koon pieneneminen sekä varsinkin kaupunkiasumisen erillisyydet luovat tarvetta uudentyyppiselle asumismuodolle, joka olisi nykyiseen asuntotuotantoon verrattuna vuorovaikutteisempaa ja yhteisöllisempää.

Opinnäytetyön toimeksiantaja on suomalainen yritys, joka oman kiinteistösijoitustoimintansa lisäksi tuottaa yksityisille ja institutionaalisille sijoittajille sekä rahastoille kiinteistösijoittamiseen, kiinteistöjohtamiseen ja kiinteistökehittämiseen liittyviä palveluita. Yrityksen pääasiallisena toiminta-alueena on Suomi.

Opinnäytetyön tavoitteena on antaa toimeksiantajalle tietoa vallitsevasta markkinatilanteesta. Konsepti on suunniteltu melko pitkälle, ja sen eteenpäin viemistä varten on tärkeää kartoittaa markkinatilanteen lisäksi myös hankkeen mahdollisia kehityskohteita. Toimeksiantajayritys työstää projektia jatkuvasti ja opinnäytetyö ajoittuu hyvin osaksi suunnittelua. Yritys on tehnyt jo jonkin verran kartoitusta markkinatilanteesta ja tämän selvityksen tavoitteena on tuoda tähän kartoitukseen lisäarvoa.

1.2 Työn rakenne ja rajaukset

Työ toteutetaan kvantitatiivista menetelmää käyttäen ja kohderyhmä on rajattu 18–35-vuotiaisiin nuoriin aikuisiin. Kohderyhmä on rajattu tähän ikäryhmään, sillä työn toimeksiantaja haluaisi osaltaan saada yhteisöasumisen ennakkoluuloja murrettua ja kehittää konseptin, joka palvelisi myös nuoria aikuisia eri elämäntilanteissa. Kyselylomakkeeseen on kuitenkin annettu vastausmahdollisuus myös yli 35-vuotiaille, sillä toimeksiantajaa kiinnostaa yleisesti, miten yhteisöasumisen konseptia voisi kehittää kaikille ikäryhmille kiinnostavammaksi vaihtoehdoksi. Tämän työn toteutuksessa ja tuloksissa käsitellään kuitenkin vain 18–35-vuotiaiden vastauksia.

Tutkimusongelmaksi työssä on asetettu ”Millaiselle yhteisöasumiselle olisi kysyntää 18–35-vuotiaiden keskuudessa?”. Tutkimuskysymykset ovat: mitkä konseptiin mahdollisesti sisältyvät palvelut ja ominaisuudet ovat kohderyhmälle merkittävimpiä ja mitä tekijöitä pidetään tärkeinä yhteisöllisen asumismuodon valinnassa.

2 Yhteiskunnan ja asumisen muutokset

2.1 Kaupungistuminen ja muuttoliike

Kaupunkien kasvamista voi mitata ja havainnoida muuttoliikkeiden kautta. Suomessa, kuten monessa muussakin maassa muutot keskittyvät kasvaviin kaupunkeihin ja niiden lähialueille. Ihmiset asuvat lähempänä toisiaan ja entistä tiiviimmin. Yleisimpiä vetovoimatekijöitä kasvavissa kaupungeissa ovat luonnollisesti työpaikat, mutta myös palveluita ja koulutusmahdollisuuksia pidetään tärkeinä. Vuonna 2010 kaupunkeihin muutti yli 830 000 ihmistä, joista kolmasosa muutti kuntien välillä. Yleisin syy kaupunkeihin muuttamiselle oli työpaikan sijainti. Monet muuttivat kuntien sisällä myös asuntotyyppin vaihtamisen takia. 2000-luvulla vuosittain keskimäärin 5 % suomalaisista on muuttanut asumaan toiseen kuntaan, noin 3 % seutukuntien välillä sekä noin 2 % maakuntien välillä. (Hiltunen 2019, 68; Alasalmi, Busk & Holappa 2020, 30.)

Naisten osuus korostuu Suomen muuttoliikkeessä. Erityisesti alle 30-vuotiaiden naisten muuttaminen vaikuttaa olennaisesti monien alueiden kehittymiseen ja väestörakenteeseen. Muuttaminen suurempiin kaupunkeihin houkuttelee ensin koulutusmahdollisuuksien ja myöhemmin työpaikkojen takia. Alle 30-vuotiaat miehet puolestaan jäävät naisia useammin opiskelemaan ja työskentelemään lähemmäksi kotikaupunkejaan. Naisten ja miesten muuttoliike-eroja selittää osaltaan koulutus- ja työpaikkojen jakautunut sijoittuminen tasojen ja alojen mukaan. (Aro & Siltanen 2020, 32.)

Kaupungistuminen vaikuttaa oleellisesti Suomen yhteiskunnan ja aluerakenteiden kehitykseen. Se on merkittävimpiä asuntomarkkinoita määrittäviä tekijöitä. Kasvavien kaupunkien asuntojen kysynnän kasvaessa uusien asuntojen rakentaminen lisääntyy, ihmiset asuvat tiiviimmin ja hintataso nousee. Asuntojen hintakehitys vaihtelee myös asuntotyyppien mukaan. Esimerkiksi yksiöiden hinnat kehittyvät muista asuntotyypeistä erillään ja hinnat kohoavat joissain kaupungeissa hyvin nopeasti, kuten esimerkiksi Helsingissä on tapahtunut. Tilastojen

mukaan vuonna 2020 vapaarahoitteisten vuokra-asuntojen vuokrataso on kasvanut erityisesti Vantaalla, Tampereella ja Turussa. Helsingissä vuokrataso on vuodesta toiseen koko maan korkein. (Keskinen, Karikallio & Kiviholma 2020, 15; Matikainen 2020, 19,21.)

2.2 Yksinasuminen

Asuntokunnan koko on pienentynyt vuosittain 1980-luvulta lähtien koko Suomessa. Keskimääräinen asuntokunnan koko oli silloin 2,5 henkilöä, kun vuonna 2018 se oli enää vain 1,99 henkilöä. Samana vuonna Suomen 2,7 miljoonan asuntokunnan määrästä noin 77 % oli yhden ja kahden henkilön asuntokuntia. Kehitys on jatkunut koko maassa samansuuntaisena paikkakunnasta riippumatta. Nykyään asuntokuntien keskimääräinen koko vaihtelee vahvasti alueen mukaan. Kaupunkimaisessa kunnassa asuntokunnan keskikoko on 1,95 henkilöä ja maaseutumaisessa kunnassa 2,08 henkilöä. Kaupunkialueilla on enemmän yksinasuvia, noin 46 % asukkaista, maaseutualueilla noin 40 %. (Kannisto 2017,29; Tilastokeskus 2.)

Suomessa väkiluku kasvaa, mutta asuntokunnan keskikoko pienenee siis vuosittain. Muutoksen taustalta löytyy monen tekijän yhteisvaikutus. 1980-luvulta asti esiintynyt lapsiperheiden väheneminen lienee yksi olennaisimmista tekijöistä, toinen oleellinen tekijä on yksinasumisen jatkuvasti vahvistuva trendi. Yksinasumisen ajatellaan mahdollistavan esimerkiksi vapautta ja yksilöllisyyttä sekä muiden modernien arvojen toteutumista. Ikääntyvät ihmiset ja nuoret erottuvat suurimpina yksinasujien ryhminä. Suuret ikäluokat ikääntyvät ja päätyvät asumaan yksin muun muassa lasten poismuuton, kumppanin kuoleman tai avioeron takia. Nuoret puolestaan muuttavat vanhempien luota asumaan yksin omiin asuntoihinsa. (Kannisto 2017, 32.)

2.3 Nuoret

Tuoreen tutkimusten mukaan (Strandell, Tiitu, Viinikka, Rehunen, Nurmio, Helminen & Nyberg, 2020) nuoret aikuiset voidaan muuttoliikkeen perusteella jakaa

karkeasti kahteen elämänvaiheen mukaiseen ryhmään: 18–23-vuotiaiden opiskelu- ja itsenäistymisvaiheeseen sekä 24–29-vuotiaiden vakiintumisvaiheeseen. 18–23-vuotiaiden ryhmässä muuttoja on noin 180 000 kappaletta vuosittain koko maassa ja se tekee tästä ikäryhmästä suurimman muuttajaryhmän kaikissa ikäluokissa - keskimäärin puolet ikäluokasta muuttaa vuosittain, joten muuttoalttius on erittäin korkealla tasolla (SYKE ja Tilastokeskus 2019). Nuorten kotoa pois muutot, opiskelupaikkakunnalle muutot ja asunnon vaihtaminen opiskelun ja itsenäistymisen aikana leimaavat muuttoliikettä monilla alueilla joko lähtö- tai tulomuuton muodossa. Tulomuutto on yleisempää suurissa ja keskisuurissa kaupungeissa. Tämä on loogista, koska suurin osa opiskelumahdollisuuksistakin keskittyy juuri näihin kaupunkeihin. (Strandell ym, 2020 ,9–12.)

24–29-vuotiaiden elämäntilanne näyttää muuttotilastojen valossa hieman erilaiselta kuin 18–23-vuotiailla. Tätä vanhempaa ikäryhmää leimaa vakiintuminen. Noin 40 % heistä muuttaa vuosittain, eli alttius muuttaa on edelleen suurta, mutta selkeästi pienempää kuin nuoremmalla ikäryhmällä. Muuttoliikkeen suuntaa ohjaavat muun muassa opinnoista valmistuminen ja töiden aloitus, kumppanin kanssa yhteen muutto, perheen perustaminen ja muut isot elämänmuutokset. Oma elämäntapa alkaa löytyä ja vakiintua. Siihen liittyy myös itselle sopivan asumistavan etsiminen: missä ja miten haluaa asua ja elää. Monet jäävät asumaan pitkäksi aikaa alueelle, jonne vakiintumisvaiheessa on asettunut. (Aho, Myllymäki, Sandqvist & Strandell, 2021, 18–20.)

2.3.1 Asumismuodot

Viimeisten kolmenkymmenen vuoden aikana nuorten yksin asuminen on yleistynyt huomattavasti. Se on erityisen tyypillistä kaupunkialueilla ja keskittynyt nimenomaan keskustan läheisyyteen. Taloudellisten mahdollisuuksien paraneminen esimerkiksi tukien muodossa on merkittävä tekijä yksinasumisen lisääntymisessä. (Nikander & Pietikäinen 2015, 24.)

Nuoret aikuiset asuvat kaikista ikäryhmistä useimmin vuokra-asunnossa. Vuokra-asuminen on yleistynyt 20–29-vuotiailla 51 prosentista 59 prosenttiin koko maassa ajalla 2005–2019 (SVT 2019). Vuokra-asumista sopivana asumismuotona itselleen pitävien osuus laskee selkeästi ikääntymisen myötä. 18–20-vuotiaista 73 prosenttia pitää sitä itselleen sopivana asumismuotona, kun taas 27–29-vuotiaista enää vain 49 prosenttia. Vuokra-asuminen sopiikin opiskelu- ja itsenäistymisvaiheeseen, mutta elämän vakiintumisen myötä moni haluaa sitoutua omistusasuntoon. (Aho ym, 2021, 35.)

Vuokra-asunnoissa asuvien, ja erityisesti opiskelija-asunnoissa asuvien pieni asumisväljyys ei tunnu vaikuttavan asumistyytyväisyyteen, sillä heistä iso osa on yleisesti ottaen tyytyväisiä asumiseensa. Vuokra-asunnoissa asuvat nuoret ovat kuitenkin usein joutuneet tekemään erilaisia ratkaisuja saadakseen asumiskulut katettua. Näistä voidaan nostaa muutama havainto, joka koskee erityisesti pienissä opiskelija-asunnoissa asuvia: He ovat muita vuokra-asukkaita harvemmin tehneet ylitöitä, tinkineet muuten elämästä tai lykänneet lainojen maksua. Tilannetta selittänee osittain opiskelijoiden tukijärjestelmä. Toisaalta he ovat muita useammin asumismenoista selviytyäkseen ottaneet lainaa. (Aho ym, 2021, 37.)

Tuntemattomien henkilöiden kanssa asuminen soluasunnossa tai vastaavassa jaetussa asunnossa ei ole kovin houkutteleva vaihtoehto nuorten keskuudessa. Tässä on tapahtunut suuri asennemuutos aiempaan tutkimukseen (Kilpeläinen, Kostianen & Laakso, 2015) verrattuna, sillä yhteisasuminen tuntemattomien kanssa oli vuonna 2015 sopivaa kaksi kertaa suuremmalle osuudelle (29 prosenttia vastanneista) kuin vuonna 2021. Edelleen näyttää siltä, että miehet suhtautuvat naisia myönteisemmin tällaiseen yhteisasumiseen. Myötämielisimminkin asiaan suhtautuvat isojen kaupunkien keskustassa asuvat henkilöt. (Aho ym, 2021, 40.)

Vastaaajista vain 35 prosenttia pitää kavereiden kanssa kimppakämpässä asumista sopivana vaihtoehtona. Mielenpiirteet ovat muuttuneet suuresti, sillä edelli-

sen tutkimuksen tulosten perusteella jopa yli puolet koki sen itselleen mahdolliseksi asumisratkaisuksi. Erityisesti naiset suhtautuvat yhteisasumiseen kielteisesti. Kimppakämpän voidaan ajatella olevan nuorimmalle kohderyhmälle sopiva vaihtoehto, sillä 18–20-vuotiaista 48 prosenttia pitää sitä itselleen mahdollisena ratkaisuna. Vanhempiansa luona asuvat ovat myös melko myönteisesti asiaan suhtautuva ryhmä (49 % pitää sopivana). Kimppakämpä voisi siis olla ensimmäinen askel siirtymässä elämänvaiheesta toiseen. Noin 15 prosenttia nuorista aikuisista asuu vanhempiansa luona. Tyypillisesti he asuvat lapsuudenkodissaan, koska kotona asuminen on taloudellisesti kannattavaa heille, se on turvallista tai opinnot ovat vielä kesken. Noin joka toinen tästä ryhmästä kertoo, ettei heillä ole varaa asua itsenäisesti, näiden nuorten osuus on 12 prosenttiyksikköä suurempi kuin vuonna 2014. Joka kolmas nuori kertoo perusteluna lapsuudenkodissa asumiselle myös epävarman elämäntilanteen eli lähinnä työttömyyden tai tilapäistyöt. (Aho ym, 2021,42-44.)

2.3.2 Asunnon ja asuinpaikan valintakriteerit

Vuoden 2020 asukasbarometrin mukaan nuorten asunnon ja asuinpaikan tärkeimmät valintakriteerit ovat samoja kuin muillakin väestöryhmillä, mutta painotuksissa on joitakin eroja. Tärkeimmät valintaan vaikuttavat kriteerit ovat luonnonläheisyys, terveellisyys, turvallisuus, rauhallisuus, alhaiset asumiskustannukset, hyvät kävely- ja pyöräily-yhteydet, kauppaan pääsee kävellen tai pyörällä sekä meluttomuus. Nuoret aikuiset painottavat asumisvalinnoissaan muita väestöryhmiä enemmän alhaisia asumiskustannuksia ja sitä, että työ- tai opiskelupaikalle sekä harrastuksiin pääsee pyöräillen tai kävellen. Sen sijaan vähemmän tärkeitä kriteerejä muihin ikäryhmiin verrattuna ovat oma päätösvalta, sujuvat yhteydet autolla tai oma autopaikka. Asuinympäristöön liittyvät asiat vaikuttavat paljon nuorten asumistoiveisiin ja muuttopäätöksiin: Asuinympäristön luonnonläheisyys ja asuinalueen henki vaikuttaa muuttopäätökseen sekä ravintoloiden, kauppojen ja kulttuuripalveluiden läheisyys. Osa nuorista aikuisista haluaa vaikuttaa asuinalueensa ja -ympäristönsä suunnitteluun, mutta lähinnä silloin kun on sitoutunut omistusasunnon kautta tiettyyn alueeseen. (Aho ym, 2021, 91–94.)

Viisi kymmenestä nuoresta aikuisesta on valmis tinkimään neliöistä saadakseen asunnon keskeiseltä paikalta, joten asunnon sijainnilla on suuri merkitys. Vastaajista noin puolet kiinnittää huomiota energiatehokkuuteen asuntoa valitessaan. Yhteisten tavaroiden ja välineiden, kuten yhteiskäyttöautojen, -pyörien, -työkalujen yms. käyttö kiinnostaa, joka toista. Vastaajista noin 40 % prosenttia voisi maksaa hieman enemmän vuokraa, jotta voisi asua talossa, jossa on yhteisiä tiloja ja itselle sopivia palveluita käytössä. (Aho ym, 2021, 47.)

Noin kolmasosa nuorista kokee asuntoihin liittyvät huolet merkittävänä. Tulot riittävät hyvin asumiseen, mutta muista asioista joutuu jatkuvasti tinkimään. Tai toisinpäin: Jopa puolet lapsuudenkodin ulkopuolella asuvista kertoo tinkineensä muusta elämästä, jotta on selviytynyt asumiskuluista. Neljä kymmenestä työskentelee opiskelun ohella, samoin neljä kymmenestä on myös turvautunut läheisten taloudelliseen apuun. Joka kolmas on ottanut lainaa. (Aho ym, 2021, 52–53.)

Yksin asumisen trendi on vahvistunut, mutta asuminen tuntemattomien kanssa ei vaikuta juurikaan houkuttelevan, vaikka se edullisempaa asumista saattaisi ollakin. Nuorten aikuisten asumiselle asetetuissa vaatimuksissa korostuu etenkin kohtuuhintaisuus – myös asuinympäristön. Ilmaiset tai kohtuuhintaiset ulkoilu- ja harrastusmahdollisuudet ovat tärkeitä – sekä mahdollisuudet liikkua kävellen, pyörällä ja joukkoliikenteellä. Erityisen tärkeitä nämä kriteerit ovat opiskelu- ja itsenäistymisvaiheessa oleville 18–23-vuotiaille nuorille, joiden taloudellinen tilanne on yleensä kaikkein huonoin. Nämä vaatimukset toteutuvat parhaiten riittävän tiiviillä ja toiminnoiltaan sekoittuneilla alueilla kuten kaupunkikeskustoissa ja niiden läheisyydessä, kaupunkiseutujen alakeskuksissa ja toiminnoiltaan monipuolisemmissa lähiöissä sekä muissa suuremmissa taajamissa. (Aho ym, 2021, 45–48.)

3 Yhteisöasuminen

3.1 Yhteisöasuminen käsitteenä

Yhteisöasumisen käsite on laajasti määriteltävissä ja aihetta tarkemmin tutkiessa nouseekin esille käsitteen monikäyttöisyys eri yhteyksissä. Yhteisöasumiselle on kuitenkin tyypillistä yhteisöllisyyden painotus järjestelmällisesti ja tavoitteellisesti: yhteisöllisyyttä pyritään tietoisesti rakentamaan toimintatapoihin ja tiloihin. Huomioitakoon myös se, että useimmiten yhteisöasumisella tarkoitetaan yhteisöä, jossa yksilöt/perheet kuitenkin asuvat omissa asunnoissaan. (Helamaa & Pylvänen 2012, 27; Stannah 2018, 15; Karppinen & Paloheimo-Koskipää 2013, 43.)

Helamaa & Pylvänen (2012) nostavat tutkimuksessaan esille kolme yhteisöasumisen ominaispiirrettä: yhteistoiminta, yhteistilat sekä yhteisöllinen organisaatio. Yhteistoiminnalla tarkoitetaan sitä, että osa asumiseen liittyvästä toiminnasta järjestetään yhteisesti naapureiden kanssa. Yhteistiloiksi voidaan määritellä asukkaiden yhteisessä käytössä olevia ulko- tai sisätiloja. Yhteiset tilat voivat vaihdella paljonkin yhteisökohtaisesti määrältään, laadultaan ja kooltaan. Yhteisöllisen organisaation pyrkimyksenä on synnyttää rakenne, joka luo asukkaalle vastuita tai velvoitteita esimerkiksi yhteistilojen suhteen. (Helamaa & Pylvänen 2012, 24–25; 56.)

Asuinyhteisöissä voi olla monenlaista yhteistoimintaa. Toiminta voi olla monimuotoista ja myös hyvin yhteisökohtaista. Tyypillistä kuitenkin on se, että yhteisön asukkaat tekevät jonkinlaista työtä yhteisön hyväksi. Helamaa & Pylvänen (2012) puhuvat tutkimuksessaan spontaanista ja organisoidusta yhteistoiminnasta, eli vapaa-ajan harrastustoiminnasta ja asumisen huolto- ja ylläpitotöistä. Erilaiset ylläpitotyöt, kuten esimerkiksi siivousvuorot ja pihatyöt vaativat organisoimista ja synnyttävät velvollisuuksia yhteisön jäsenille. Spontaanimpi yhteistoiminta, kuten esimerkiksi erilaiset harrastekerhot voivat olla vain osan asukkaista

ylläpitämiä ja niihin osallistuminen on täysin vapaaehtoista. Lisäksi joissakin yhteisöissä järjestetään muun muassa elokuvailtoja ja yhteisiä illanistujaisia. (Helamaa & Pylvänen 2012, 44–45.)

Yhteisöasumisen motiivit voivat olla hyvinkin monenlaisia. On kuitenkin tunnistettu, että yhteisöillä on tiettyjä, pääosin käytännön motivoimia, yhteisiä tavoitteita, jotka luovat pohjan asumiselle sekä yhteisön sisäiselle kulttuurille. Karppisen & Paloheimo-Koskipään tutkimuksessa nousee esille yhteisön jäsenille tärkeimpiä yhdistäviä tekijöitä: hauskempi ja helpompi arki, vapaa-ajan aktiviteetit, samankaltainen perhetilanne, taloudelliset hyödyt sekä ekologiset tavoitteet. Monelle on myös tärkeää, että naapureiden kesken voitaisiin nykyisestä kulttuurista poiketen luoda yhteisö, jonka kanssa olisi mahdollista elää yhteisöllisempää arkea. (Helamaa & Pylvänen 2012, 36–36; Karppinen & Paloheimo-Koskipää 2013, 97.)

Suomessa yhteisöasuminen on vielä harvinainen asumismuoto. Yhteisölliset asumismuodot painottuvat pääosin erilaisiin erityisasumisen ratkaisuihin, kuten vanhusten palvelutaloihin tai kehitysvammaisten asumisyksiköihin. Yhteisöasumisen harvinaisuus saattaa Helamaan & Pylväsen mukaan johtua siihen liittyistä epärealistisista mielikuvista tai syvälle kulttuuriin juurtuneesta käsityksestä ydinperheestä, jota on pidetty vahvasti asumisen perusyksikkönä. (Helamaa & Pylvänen 2012, 14)

Viime vuosina yhteisöasuminen on kuitenkin alkanut kehittyä suhteessa yhteiskuntaan ja sen erilaisiin rakennemuutoksiin. Yhteiskuntaan vaikuttavat samanaikaisesti monet muutokset ja trendit, kuten yksinasumisen voimakas lisääntyminen, elintapojen eriytyminen sekä ihmisten osallistumisen ja aktiivisuuden lisääntyminen. Monet osallistuvat yhä enemmän lähiyhteisön elämään ja järjestävät erilaisia tapahtumia. Kaupunkielämässä yleensä ja yhteisöllisen asumisessa on havaittavissa paljon samaa: Molemmissa on kyse siitä, että ollaan lähellä muita, mutta samaan aikaan säilytetään tärkeä oma tila ja vapaus. Asioita tehdään yhdessä ja eletään sosiaalista elämää omilla ehdoilla. Yhteisöllinen asu-

minen on Suomessa verrattain uusi ilmiö, mutta yleistyy jatkuvasti, kun uudentyy ratkaisuja kehitetään. Muutoksien mukana erilaiset asumisvaihtoehdot tulevat olemaan välttämättömiä niin ekologisesta, sosiaalisesta kuin taloudellisestakin näkökulmasta. (Helamaa & Pylvänen 2013, 97–99; Osváth 2017, 61.)

3.2 Yhteisöasumisen tarjoamia ratkaisuja

Yhteisöasumisen kehittämällä on mahdollista tarjota ratkaisuja nykypäivän asumisen kehittämistä koskeviin kysymyksiin. Muun muassa väestön ikääntyminen, yhden ja kahden hengen kotitalouksien määrän kasvu sekä yhä ekologisemmaksi muuttuva arvomaailma haastavat yhteiskunnan kehittämään uusia asumisen muotoja. (Hedman 2017, 46.)

Yhteisöasumisen hyötyjä tarkastellaan seuraavaksi taloudellisen, sosiaalisen ja ekologisen näkökulman kautta.

3.2.1 Taloudellinen näkökulma

Yhteisöllisyys käsitteenä on nostettu 2000-luvulla erilaisiin keskusteluihin. Yhteisöjä sekä yhteisöllisyyttä on tutkittu paljon, mutta varsinaisista asuinyhteisöistä ei löydy juurikaan tutkimuksia, etenkin Suomessa tehtyjä. Aiheesta tehtyjen tutkimusten mukaan erilaisten tukevien toimintojen, kuten yhteisten tilojen ja toimintojen katsotaan edistävän asukkaiden tyytyväisyyttä ja hyvinvointia. Sosiaaliselta kannalta asuinyhteisöjen tarve näyttää olevan suuri, mutta kaivattaisiin eri asumismuotojen etujen selkeyttämistä myös taloudelliselta kannalta. (Hedman, 2017, 40.)

Vapaat asuntomarkkinat määrittävät asuntojen hintoja Suomessa, samoin asuntojen vuokratasoa, joka liittyy asuntomarkkinoihin kiinteästi. Asuntojen hintojen ja vuokrien vaihtelu riippuu suoraa kysynnän ja tarjonnan suhteesta. Hinnat ovat nousseet jo pidemmän aikaa kasvavissa kaupungeissa, etenkin kaupunkien suosituimmilla asuinalueilla. Valtion asuntopolitiikka vaikuttaa osaltaan hintojen säätelyyn. Asuntopolitiikan tarkoituksenmukainen toteutuminen hankaloituu eri-

laisten tavoitteiden ja arvojen yhteensovittamisen takia. Myös yleinen taloustilanne liittyy oleellisesti asuntojen hintatasoon. (Häkli, Vilkkonen & Vähäkylä 2015, 8–9, 30.)

Suomessa asuntokunnan koko on pienentynyt vuosittain 1980-luvun lopulta asti. Vuonna 2018 se oli enää vain 1,99 henkilöä. Pienet asuntokunnat ovat noin 77 % kaikista Suomen 2,7 miljoonasta asuntokunnasta. (Kannisto 2017; Tilastokeskus 2019.)

Yhteisölliselle asumiselle on siis myös taloudellinen tilaus. Monilla palkansajilla, saati opiskelijoilla tai työttömällä ei ole mahdollisuutta elää hyvää elämää kaupungissa, jossa sekä asuntojen hintataso, että kulutuksen hintataso ovat korkeita. Suurin osa työpaikoista ja oppilaitoksista sijaitsee kaupungeissa, joten tilanne on huolestuttava. Keskimäärin 15 prosenttia nuorista aikuisista asuu vanhempiensa luona vielä opintojen päätyttyäkin. Noin joka toinen tästä ryhmästä kertoo, että heillä ei ole varaa asua itsenäisesti ja näiden nuorten osuus on jopa 12 prosenttia suurempi kuin vuonna 2014. Moni nuori kertoo perusteluna lapsuudenkodissa asumiselle epävarman elämäntilanteen, työttömyyden tai tilapäistyöt, jolloin omaan asuntoon ei ole varaa. (Aho ym, 2021, 37, 42, 49.)

3.2.2 Sosiaalinen näkökulma

AARP-järjestön (2018) tekemän tutkimuksen mukaan joka kolmas neljäkymmentäviisivuotias sekä siitä vanhempi yhdysvaltalainen aikuinen kokee yksinäisyyttä, ja yksinäisyyden lisääntyminen on ollut merkittävää. Tutkimuksessa tarkastellaan naapureiden merkitystä yksinäisyyttä kokevan ihmisen elämässä. Lyhytkin keskustelu naapurin kanssa voi auttaa yksinäisyyden tunteeseen ja luoda yhteisöön kuuluvuuden tunnetta. Tutkimus toteutettiin 5.6.-15.6.2018. nettikyselyn muodossa sekä englanniksi, että espanjaksi. (Frank, AARP, 2018; Anderson, Thayer, AARP Research, 2018.)

Tilastokeskuksen (2018) mukaan Suomessa puolestaan neljä prosenttia 16 vuotta täyttäneistä ja vanhemmista koki vuonna 2018 olevansa koko ajan tai

suurimman osan ajasta yksinäinen. Koko ajan, suurimman osan ajasta tai joskus yksinäiseksi itsensä koki 21,2 prosenttia väestöstä. Yksinasuvat sekä yhden huoltajan talouksissa asuvat kokivat yksinäisyyttä keskimääräistä yleisemmin. (Tilastokeskus 2018.)

Väestön ikääntyminen on yksi merkittävimmistä tekijöistä, joka luo painetta yhteiskunnan palveluiden sekä rakenteiden muutokselle. Yhteisöasuminen mahdollistaisi ikääntyvälle väestölle uudenlaisen asumistavan, joka voi parhaimmillaan lisätä kotona asuttuja vuosia ja parantaa elämänlaatua. Muun muassa Yhdysvalloissa ja muualla Euroopassa ikääntyvät ihmiset ovat perustaneet itselleen asuinyhteisöjä, jotka mahdollistavat omatoimisuuden ylläpidon. Yhteisöjen asukkaat esimerkiksi järjestävät itse itselleen erilaista harrastus- ja yhteistoimintaa. Erityisasumista on myös mahdollista integroida osaksi tavanomaisempaa asumista yhteisöasumisen kautta. (Hedman 2017, 1; Helamaa & Pylvänen 2012, 16, 19–20.)

Yhteisöasumisella voi olla lukuisia sosiaalista hyvinvointia edistäviä hyötyjä kaiken ikäisille. Yhteisön jäsenet pitävät huolta yhteisöstä ja yhteiset tilat sekä palvelut ovat olemassa myös sosiaalista kanssakäymistä varten. Yhteisöissä oleellista on myös se, että tutuista naapureista saa tukea arkeen. Esimerkiksi lastenhoito on yleensä helpompi järjestää, kun yhteisön jäsenet haluavat auttaa toinen toistaan. Käytännön tuen lisäksi yhteisöjen jäsenet voivat parhaimmillaan saada toisistaan seuraa myös ihan vain yhdessä olemiseen ja hauskanpitoon. Yksi yhteisöasuminen merkittävimmistä sosiaalisista hyödyistä on turvallisuuden tunne. Asukkailla on verkosto, johon kuuluminen luo turvaa, yhteisöllisyyden tunnetta sekä poistaa yksinäisyyden kokemusta. (Canadian Cohousing Network 2021; Livingston 2016.)

3.2.3 Ekologinen näkökulma

Ympäristöministeriön määritelmän mukaan kestävä kehitys on maailmanlaajuisesti, alueellisesti ja paikallisesti tapahtuvaa jatkuvaa ja ohjattua yhteiskunnal-

lista muutosta ja sen päämääränä on turvata nykyisille sekä tuleville sukupolville hyvät elämisen mahdollisuudet. Kestävän kehityksen perusehtona on biologisen monimuotoisuuden ja ekosysteemien toimivuuden säilyttäminen sekä ihmisen taloudellisen ja aineellisen toiminnan sopeuttaminen pitkällä aikavälillä luonnon kestävykseen. (Ympäristöministeriö 2021.)

Pyrkimys ekologisesti kestävämpään elämäntapaan vaatii uudenlaisia asumisvaihtoehtoja. Yhteisöasuminen mahdollistaa ekologisemman elämäntavan esimerkiksi tilan ja tavaroiden jakamisen sekä energiatehokkaamman asumisen muodossa. Yksi merkittävä tekijä yhteisöasumisessa ekologisuukseltaan on se, että yhteisö rakentuu yleensä ympäristöön, jossa kaikki on lähellä. Esimerkiksi koulut, kirjastot ja kaupat ovat kävelyetäisyyden päässä ja mikäli autoja tarvitaan, ne ovat yleensä yhteiskäytössä. (Livingston 2016; Helamaa & Pylvänen 2012, 37; Candian Cohousing Network 2021.)

Edellä mainittujen tekijöiden avulla voitaisiin hyvinkin konkreettisesti vähentää asukkaiden hiilijalanjälkeä ja edistää yhä ekologisempaa asumista. Yhteisöasumisessa tapahtuva sosiaalinen vuorovaikutus, monenlainen yhteistyö sekä vaikutteiden jakaminen voivat myös kannustaa ympäristöystävällisempään käytökseen asuinyhteisöissä. Yhteisöille tyypillistä ovat konkreettiset yhteiset tavoitteet ja näin ollen myös ekologisuuden näkökulmasta asukkailta odotetaan tiettyjä toimintamalleja. (Livingston 2016; Helamaa & Pylvänen 2012, 37; Candian Cohousing Network 2021.)

4 Markkinatutkimus

4.1 Markkinatutkimuksen käyttö

Markkinatutkimuksella tarkoitetaan prosessia, jonka avulla saadaan parempi käsitys vallitsevasta markkinatilanteesta. Tutkimuksella pyrkimyksenä on kartoittaa yrityksen liiketoimintaympäristöä, joka käsittää alan keskeisimmät muutosvoimat, yrityksen innovaatioympäristön sekä arvonverkon eli kumppanuusverkos-

ton. Innovaatioympäristöjen tarkastelussa lähtökohtana on, että yritys ei ole ympäristöstään irrallinen toimija, vaan organisaatio on monella tapaa sulautunut ympäristöönsä. Esimerkiksi toiminta-alueiden historia, kulttuuri, ajan myötä muotoutuneet käyttäytymismallit sekä tavat organisoitua voivat vaikuttaa innovaatioympäristön syntyyn. Arvoverkko tai -verkosto sisältää kaikki yhteistyökumppanit ja muut toimijat, joiden avulla organisaatio itselleen asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi täydentää omien strategisten voimavarojensa määrällisiä tai laadullisia puutteita. (Mooi & Sarsted 2019, 3-5; Patentti- ja rekistelihallitus 2016.)

Markkinatutkimuksella voi olla monia hyödyllisiä rooleja organisaation kannalta. Tärkeimpänä markkinatutkimus voi auttaa yrityksiä selvittämään vastauksia erilaisiin tärkeisiin kysymyksiin asiakkaiden sekä kilpailijoiden osalta. Näiden vastausten avulla yritysten on mahdollista kehittää ja parantaa toimintaansa. Markkinatutkimuksen selvityksen aiheena voi olla esimerkiksi ajankohtaisten markkinamahdollisuuksien tunnistaminen, markkinaosuuksien arviointi, riskinoton rajaaminen sekä asiakastyytyväisyyden mittaaminen. Markkinatutkimus voi olla seurausta tilapäisestä ongelmasta, mutta useimmiten tutkimukselle syntyy tarve, kun yritykset pyrkivät johdonmukaisesti kehittämään liiketoimintaansa. (Mooi & Sarsted 2019, 5.)

Markkinatutkimus voi olla kartoittava, kuvaileva, selittävä tai ennustava. Kartoittavan tutkimuksen on sananmukaisesti tarkoitus kartoittaa tiettyä tilannetta. Se perustuu toissijaiseen eli sekundaariseen tietoon ja tarpeen mukaan muutamiin valikoituihin asiantuntijoiden lausuntoihin tai -haastatteluihin. Primaarit eli ensisijaiset lähteet sisältävät alkuperäistä uutta tietoa tai ennestään tunnetun tiedon uutta tulkintaa. Primaarilähteiden ryhmään kuuluvat muun muassa tutkimusraportit ja artikkelit. Sekundaarit tiedonlähteet ovat julkaisuja, joiden kautta löydetään primaarilähteissä oleva tieto. Tieto on koottu primaarilähteistä valikoiden ja työstetty kyseessä olevalle sekundaarilähteelle tyypillisellä tavalla. Sekundaarilähteisiin luetaan esimerkiksi kirjallisuusluettelot, käsikirjat, tietosanakirjat ja sanakirjat. (Hirsjärvi & Remes & Sajavaara 2004.)

Kartoittava tutkimus toimii esimerkiksi kertaluontoisena esitutkimuksena. Kuvailuva tutkimusote vaatii enemmän systemaattista tiedon keräämistä tietyltä, valitulta ryhmältä. Sillä voidaan mitata mielipiteitä, asenteita ja arvoja. Myös asiakastyytyväisyyttä ja esimerkiksi yrityksen tai brändin imagoa voidaan mitata kuvailevalla tutkimusotteella. Tarkoituksena on siis tuottaa tarkahkoja luonnehdintoja tai kuvauksia tutkimuksen kohteesta. Kuvailevat tutkimukset ovat usein toistuvia eli kuvataan jonkun asian tai esim. Mielipiteen kehittymistä tai muutosta. Selittävä tutkimusote pyrkii selittämään ongelmaa ja erilaisten tekijöiden kausaalivaikutusta eli jonkinlaista mahdollista syy-seuraussuhdetta toisiinsa. Ennustava tutkimusmetodi pyrkii ennustamaan jonkun tietyn ilmiön seurauksia. (Hirsjärvi & Remes & Sajavaara 2004.)

4.2 Toteutusprosessi

Markkinatutkimusprosessissa ensimmäinen vaihe on tutkimusongelman tai tavoitteen määrittäminen ja muotoilu. Jotta yritys onnistuu määrittelemään nämä mahdollisimman hyvin, on hyvä selvittää markkinoinnissa esiintyvät ongelmat, kuten esimerkiksi valituksien lisääntynyt määrä, markkinaosuuksien lasku tai uudet tuotteet, jotka eivät ole menestyneet asiakkaiden keskuudessa. Näiden ongelmien määrittäminen auttaa paremmin ymmärtämään vallitsevaa markkinatilannetta. Edellä mainittujen ongelmien lisäksi on tärkeää kartoittaa myös markkinointimahdollisuudet, kuten uusien tuotteiden tai kanavien tarjoamat mahdolliset höydyt. Näin saadaan kokonaisvaltainen käsitys siitä, mitä tutkimuksen avulla halutaan selvittää ja sen myötä kehittää. (Mooi & Sarsted 2019, 13.)

Seuraavaksi täytyy luoda tutkimussuunnitelma. Kaikessa yksinkertaisuudessaan tutkimussuunnitelman tarkoituksena on kertoa, mitkä ovat tulevan tutkimuksen tavoitteet, aikataulu, tutkimusongelmat ja -kysymykset, tutkimusmenetelmä sekä mahdolliset kustannukset. Tässä vaiheessa on myös olennaista päättää, käytetäänkö ensisijaista (primääristä) vai toissijaista (sekundaarista) tiedonkeruumenetelmää. Toissijaisessa menetelmässä käytetään jo olemassa olevaa tietoa, kun taas ensisijaisen tutkimuksen aineisto kerätään lähtökohtai-

sesti itse. Ensisijaisiin tiedonkeruumenetelmiin kuuluvat esimerkiksi erilaiset havainnointit ja kyselyt. (Mooi & Sarsted 2019, 13–14, 22; Saaranen-Kauppinen & Puusniekka 2006; Blythe & Zimmerman 2013, 94–96.)

Seuraavaksi kerätään dataa. Markkinatutkimus voidaan jakaa laadulliseen eli kvalitatiiviseen tai määrälliseen eli kvantitatiiviseen tutkimukseen. Se, missä muodossa data halutaan, määrittää miten data kerätään. (Mooi & Sarsted 2019, 14.)

Kvalitatiivinen eli laadullinen tutkimus auttaa ymmärtämään tutkittavaa kohdetta, esimerkiksi yritystä tai asiakasta, ja se vastaa kysymyksiin miksi, miten tai millainen. Laadullisessa tutkimuksessa tapaukset on rajattu pieneen määrään, mutta ne on tarkoitettu analysoida niin tarkasti kuin mahdollista. Tutkimuksen aineisto kerätään usein tekstimuotoisena, eikä niin strukturoidusti eli jäsennellysti kuin määrällisessä tutkimuksessa. Laadullisessa tutkimuksessa hyödynnetään myös psykologian ja muiden käyttäytymistieteiden oppeja. Kvalitatiivisen tutkimuksen avulla voidaan parhaimmillaan löytää täysin uusia näkökulmia tai kehityssuuntia. (Heikkilä 2014, 15.)

Kvantitatiivisen eli määrällisen tutkimuksen avulla voidaan selvittää lukumääriin ja prosenttiosuuksiin liittyviä kysymyksiä, ja se vastaakin kysymyksiin mikä, missä, kuinka paljon tai kuinka usein. Määrällisen tutkimuksen avulla saadaan esimerkiksi kartoitettua nykytilannetta, eri asioiden välisiä riippuvuuksia tai tutkitavassa ilmiössä tapahtuvia muutoksia. Tutkimusmuoto soveltuu mittaamaan esimerkiksi segmenttejä, markkinoiden kokoa ja bränditietoisuutta. (Heikkilä 2014, 15.)

Seuraavaksi tietoa analysoidaan tutkimustulosten pohjalta. Tutkimustulosten analysointi on tehtävä huolellisesti, jotta kerätystä aineistosta voidaan saada maksimaalinen hyöty. Yksinkertaistettuna tässä vaiheessa kootaan yhteen kaikki saatu data ja jaetaan se eri segmentteihin. Markkinatutkimuksessa segmentointi tarkoittaa kohderyhmän jakamista pienempiin kuluttajaryhmiin tiettyjen

tekijöiden mukaan. Tämän avulla pyritään selvittämään, mitä kerätty tieto kokonaisuutena kertoo tutkitusta aiheesta tai ilmiöstä. Tutkimuksesta saadut tulokset tulisi voida esittää selkeästi ja tarkentavasti erilaisten analyysityökalujen- ja ohjelmistojen avulla. Lopuksi tavoitteena on soveltaa markkinatutkimusta käytäntöön. (Mooi & Sarsted 2019, 23; Blythe & Zimmerman 2013, 103.)

5 Määrällinen tutkimusprosessi

5.1 Kvantitatiivinen tutkimus – Kyselytutkimus

Tutkimuksessa perusjoukoksi määritellään se tutkittava kohdejoukko, josta tietoa halutaan saada. Luotettavin tapa saada tietoa tutkimuskohteesta olisi mitata halutut ominaisuudet jokaisesta perusjoukkoon kuuluvasta, mutta käytännössä tämä on usein mahdotonta. Sen vuoksi tutkimuksissa keskitytään yleensä perusjoukkoa pienempään otokseen. Otos koostuu perusjoukkoon kuuluvista, satunnaisesti valituista henkilöistä ja sen on vastattava perusjoukkoa tutkittavien ominaisuuksien suhteen. (Heikkilä 2014, 31–32.)

Määrällisen tutkimuksen edellytyksenä on riittävän suuri ja edustava otos, jotta tutkimustuloksia on mahdollista yleistää koskemaan tutkittuja havaintoyksiköitä, eli mittauksen kohteita, laajempaan joukkoon tilastollisen päättelyn keinoin. Aineisto kerätään usein standardoitujen tutkimuslomakkeiden avulla, joissa on valmiit vastausvaihtoehdot. Olennaista onkin, että kysymykset on tarkasti määriteltä, jotta tutkimuksen avulla saadaan tietoa juuri siitä mistä on tarkoituskin. Tuloksia kuvataan ja havainnoidaan usein numeeristen suureiden sekä erilaisten kuvioiden ja taulukoiden avulla. (Heikkilä 2014, 15; Mooi & Sarsted 2019, 22.)

5.2 Kyselylomakkeen laatiminen ja tilastollinen analyysi

Kyselylomakkeella on olennainen merkitys koko tutkimuksen onnistumisen kannalta. Lomaketta laatiessa tulee muun muassa pohtia ja täsmentää tutkimusongelmaa, määritellä käsitteitä ja valita tutkimusasetelma. Lisäksi on mietittävä jo

etukäteen, kuinka aineistoa tullaan käsittelemään. Tutkimukselle asetettu tavoite tulisi olla selvillä jo ennen kyselylomakkeen laatimista, jotta lomakkeessa esitetyt kysymykset antavat vastauksia tutkimusongelmaan. On myös selvitetävää, mitkä erilaiset taustatekijät voivat vaikuttaa tutkittaviin asioihin. (Heikkilä 2014, 45–46.)

Lomakkeessa voidaan käyttää erilaisia kysymystyyppejä: avoimia kysymyksiä, suljettuja kysymyksiä sekä sekamuotoisia kysymyksiä. Avoimet kysymykset ovat yleisempiä kvalitatiivissa tutkimuksissa, mutta niitä on usein mukana myös kvantitatiivissa kyselytutkimuksissa. Tämän tyyppisissä tutkimuksissa avoimille kysymyksille on tyypillistä, että kysymyksiä kuitenkin rajataan jollain tapaa. Avoimet kysymykset ovat hyödyllisimpiä silloin, kun vastausvaihtoehtoja ei tunneta tarkkaan etukäteen. Kvantitatiivisessa tutkimuksessa yleisempiä ovat suljetut eli strukturoidut kysymykset, joissa vastaajalle annetaan valmiit vastausvaihtoehdot. Suljettujen kysymysten tarkoitus on vastausten käsittelyn yksinkertaistamisen lisäksi myös torjua tiettyjä virheitä, kuten kielivaikeuksista johtuvia epäselviä vastauksia. Mikäli kysymyksessä on annettu kaksi vastausvaihtoehtoa, sanotaan sitä dikotomiseksi, kun taas useamman vastausvaihtoehdon sisältämää kysymystä nimitetään monivalintakysymykseksi. Sekamuotoisissa kysymyksissä osa vastausvaihtoehdoista on avoimia ja osa valmiiksi määriteltynä. Tällaiset kysymykset ovat toimivimpia silloin, kun on epävarmaa, keksitäänkö kysymykseen kaikki mahdolliset vastausvaihtoehdot. (Heikkilä 2014, 47–50.)

Suljetuista kysymyksistä usein osa muotoillaan väittämiksi, joihin annetaan asteikkotyyppejä vastausvaihtoehtoja. Asteikkotyyppeistä kysymysten vahvuutena voidaan pitää sitä, että niiden avulla saadaan kysymykseen tiiviimmin enemmän tietoa. Heikkoutena taas voidaan pitää sitä, että vastauksista ei voida päätellä, mikä painoarvo kohteilla on kullekin vastaajalle sekä sitä, että vastaaja pyrkii saamaan loogisuutta vastauksiinsa pohtimalla jälkimmäisiin kysymyksiin vastauksia edellisen pohjalta. Yksi tavallisimmin käytetyistä asenneasteikoista on Likertin asteikko, joka on mielipideväittämissä käytetty, yleensä noin 4-portainen järjestysasteikon tasoinen asteikko. Siinä toisena ääripäänä on useimmiten

”täysin eri mieltä” ja toisena ”täysin samaa mieltä”. Vastaaaja valitsee asteikolta itselleen parhaiten sopivan vaihtoehdon. (Heikkilä 2014, 51.)

Kerätyn aineiston käsittelyn lähtökohtana ja tavoitteena on, että tutkimuskysymyksiin saadaan vastaukset ja tutkimusongelma ratkaistaan. Tutkimuksen teoreettisena pohjana toimii tutkimusongelmasta sekä siihen liittyvästä teoriasta rakennettu viitekehys. (Heikkilä 2014, 138.)

5.3 Selvityksen tavoitteet ja tehtävä

Tämän opinnäytetyön tavoitteena on selvittää, onko yhteisöasumiselle kysyntää 18–35-vuotaiden keskuudessa. Toimeksiantajayrityksen tarkoituksena on saada tietoa siitä, mikä tekisi yhteisöasumisen houkuttelevaksi ja mitä asioita ja palveluita kohderyhmä arvostaa. Selvityksen avulla yritys saa näkemystä siitä, minäkalaisia tekijöitä suunnitteilla olevassa konseptissa tulisi ottaa huomioon, jotta yhteisöasuminen voisi olla todellinen vaihtoehto tälle ikäryhmälle.

Tutkimusongelmaksi työssä on asetettu ”Millaiselle yhteisöasumiselle olisi kysyntää 18–35-vuotiaiden keskuudessa?”. Tutkimuskysymykset ovat: Mitkä konseptiin mahdollisesti sisältyvät palvelut ja ominaisuudet ovat kohderyhmälle merkittävimpiä ja mitä tekijöitä pidetään tärkeinä yhteisöllisen asumismuodon valinnassa.

5.4 Kyselylomakkeen esittely ja aineiston keruu

Tämän opinnäytetyön kyselylomake (ks. liite 1) koostuu pääasiassa suljetuista eli strukturoiduista kysymyksistä sekä yhdestä avoimesta kysymyksestä. Kyselylomake on toteutettu sähköisenä lomakkeena Google Forms -alustalla ja jaettu täysin sähköisesti. Aineiston keruu tapahtui marraskuun 2021 – helmikuun 2022 aikana, kun kyselylomake oli avoinna. Kyselylomake jaettiin kerran valituissa kanavissa, mutta vastaamisesta ei muistutettu kohderyhmää enää uudelleen. Lomakkeen alkuun lisättiin saateteksti, jossa kerrottiin lyhyesti selvityksen aiheesta, vastaajien anonymiteetistä sekä siitä, mihin lomakkeesta tulleita vastauksia aiotaan käyttää. Päädyin e-lomakkeeseen, jotta sen jakaminen ja siihen

vastaaminen tapahtuisi mahdollisimman matalalla kynnyksellä ja se sopi tämän kaltaisessa selvityksessä laajan kohderyhmän tavoittamiseen tehokkaimmin.

(Heikkilä 2014, 51.)

Kyselylomakkeessa oli 12 suljettua kysymystä ja yksi avoin kysymys. Kaksi suljetuista kysymyksistä oli väittämiä, joiden vastausvaihtoehdoissa hyödynnettiin Likertin 4-portaista järjestysasteikkoa. Vastusvaihtoehdot väittämissä olivat: täysin samaa mieltä, osittain samaa mieltä, osittain eri mieltä ja täysin eri mieltä. Tavoitteena oli saada vastaajat pohtimaan sitä, kuinka tärkeänä he pitivät väittämässä esitettyä tekijää. Loput kysymykset olivat joko monivalintakysymyksiä tai valintaruutukysymyksiä. Avoimen kysymyksen lisäämisen tavoitteena oli saada vielä ennalta määritellyjä vastauksia laajempi käsitys siitä, mitä vastaajat kaipaivat yhteisöasumiselta.

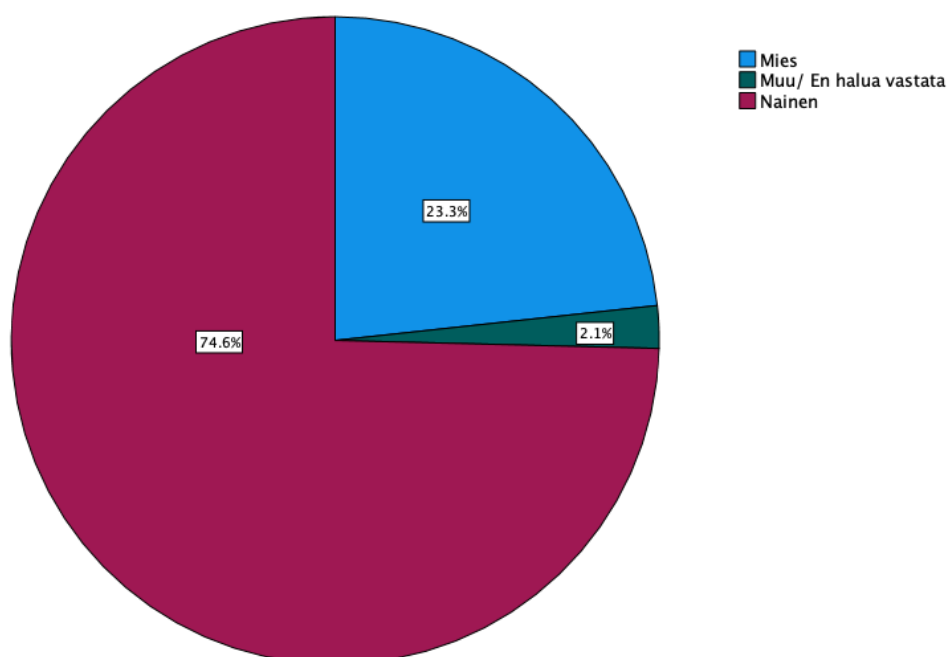
Lomakkeen aineiston keruu tehtiin pääasiassa kahden sähköisen kanavan kautta: Päijät-Hämeen hyvinvointiyhtymän intrassa sekä Facebookin Naistenhuone-ryhmässä. Päijät-Hämeen hyvinvointiyhtymän intra tavoittaa parhaimmillaan tuhansia työntekijöitä päivittäin ja näin ollen oletuksena oli, että sieltä on mahdollista saada paljon vastauksia molemmilta sukupuolilta. Facebookin Naistenhuone-ryhmässä kyselylomaketta päädyttiin jakamaan, koska vastauksia tarvittiin yhä lisää selvityksen loppuun saattamiseksi. Facebook-ryhmän kautta oli mahdollisuus tavoittaa parhaimmillaan kymmeniä tuhansia ihmisiä. Lisäksi kyselyä jaettiin myös opiskelutovereille ja erilaisille tuttavaryhmille.

6 Tulokset

Tässä kappaleessa paneudutaan kyselylomakkeen tuloksiin tarkemmin. Tulokset on jaoteltu suljettuihin sekä avoimiin vastauksiin, sillä kyselylomake koostuu sekä suljetuista, että avoimista kysymyksistä. Laadulliset vastaukset on jaoteltu teemoittain, jolloin tulokset linkittyvät tiettyyn aihealueeseen ja ovat helpommin seurattavia. Kaikki vastaukset pidetään täysin anonyymeinä.

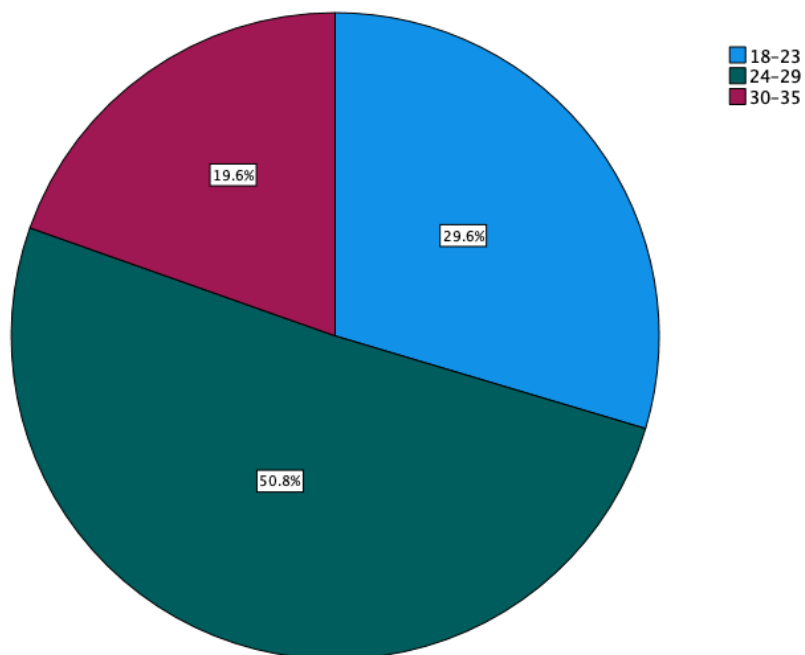
6.1 Suljetut vastaukset

Vastauksia kyselyyn tuli yhteensä 204 kappaletta. Tuloksista on rajattu pois yli 35-vuotiaiden vastaajien vastaukset, sillä varsinainen kohderyhmä selvityksessä oli 18–35-vuotiaat. Näin ollen tarkastelussa olevien vastauksien kokonaismäärä on 189. Taustatietoina vastaajilta kysyttiin ikä, sukupuoli sekä tämänhetkinen asumismuoto. Vastaajista 74,6 % on naisia, 23,3 % miehiä ja loput 2,1 % eivät halunneet vastata tai ovat määritelleet sukupuolensa joksikin muuksi (kuvio 1.).

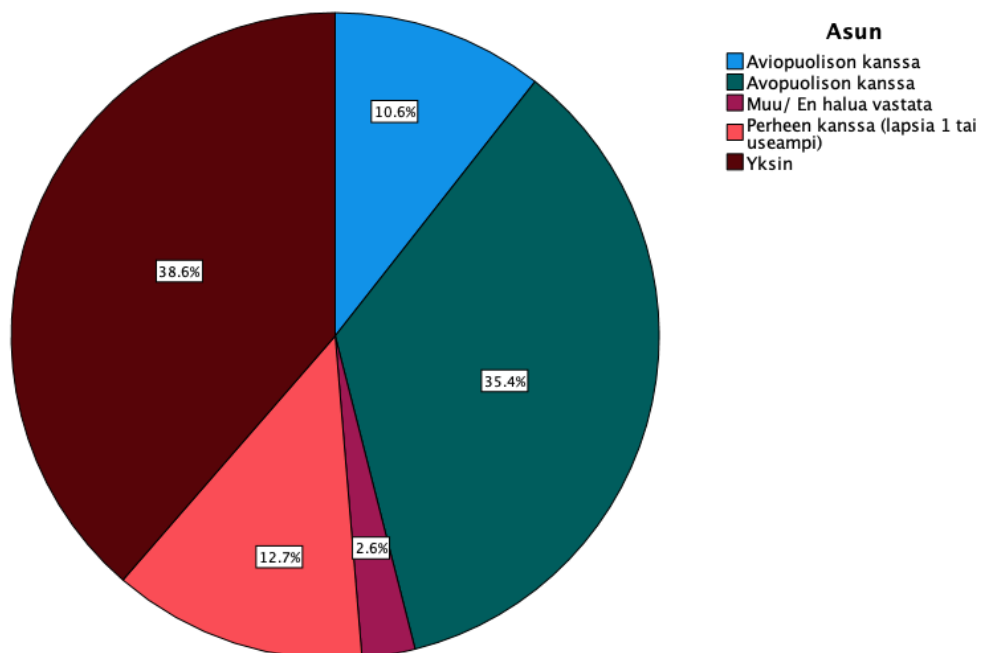
Kuvio 1. Vastaajien sukupuolijakauma.

Vastaajista 56 (29,6 %) on 18–23-vuotiaita, 96 (50,8 %) on 24–29-vuotiaita ja 37 (19,6 %) on 30–35-vuotiaita (kuvio 2.).

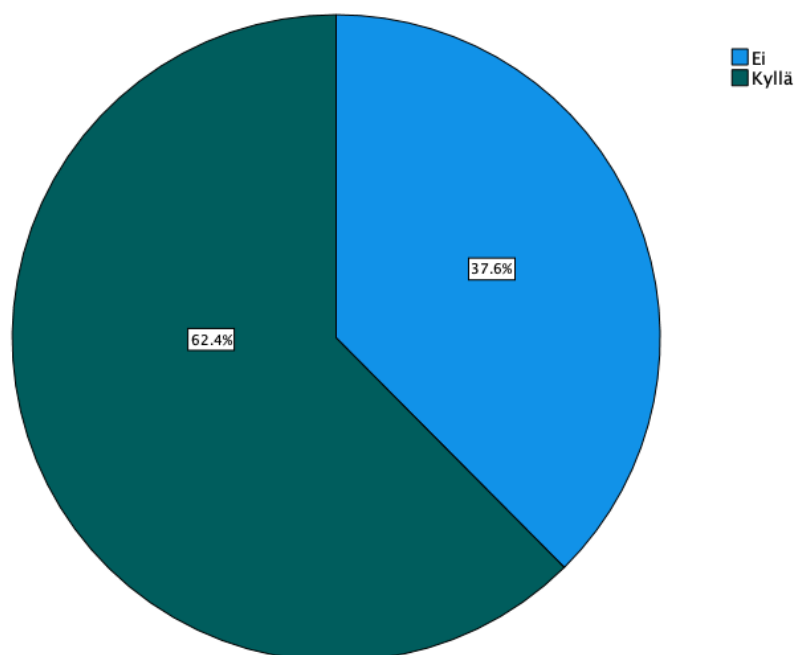
Kuvio 2. Vastaajien ikäjakauma.

Yksinasuvia 189 vastanneesta on 38,6 %, avopuolison kanssa asuvia 35,4 %, perheen kanssa asuvia (lapsia 1 tai useampi) 12,7 %, aviopuolison kanssa asuvia 10,6 % ja loput 2,6 % eivät ole halunneet vastata tai asuvat muulla tapaa kuin kyselyssä annettujen vastausvaihtoehtojen mukaan (kuvio 3.).

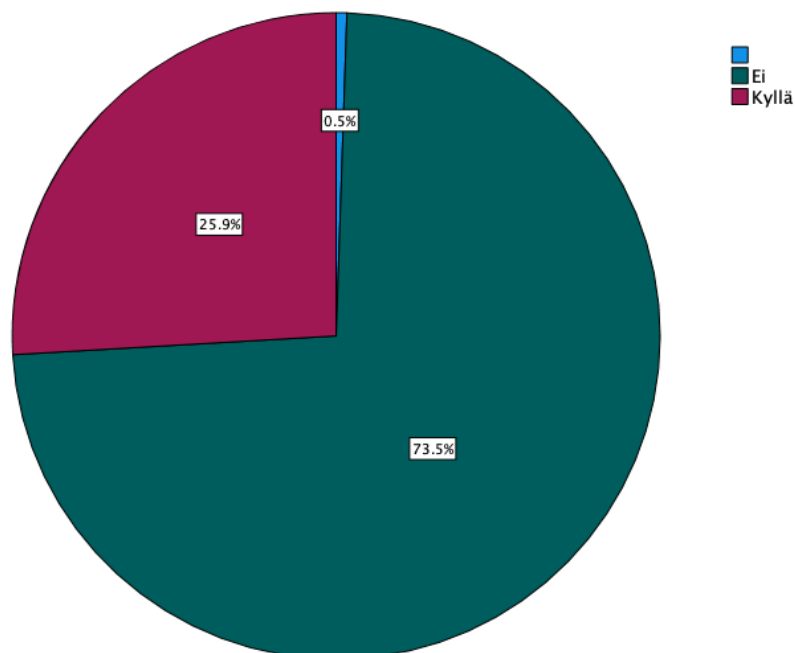
Kuvio 3. Vastaajien nykyinen asumismuoto.

Vastaajista 62,4 % olivat kuulleet yhteisömuotoisesta asumisesta aiemminkin ja 37,6 % eivät olleet kuulleet (kuvio 4.).

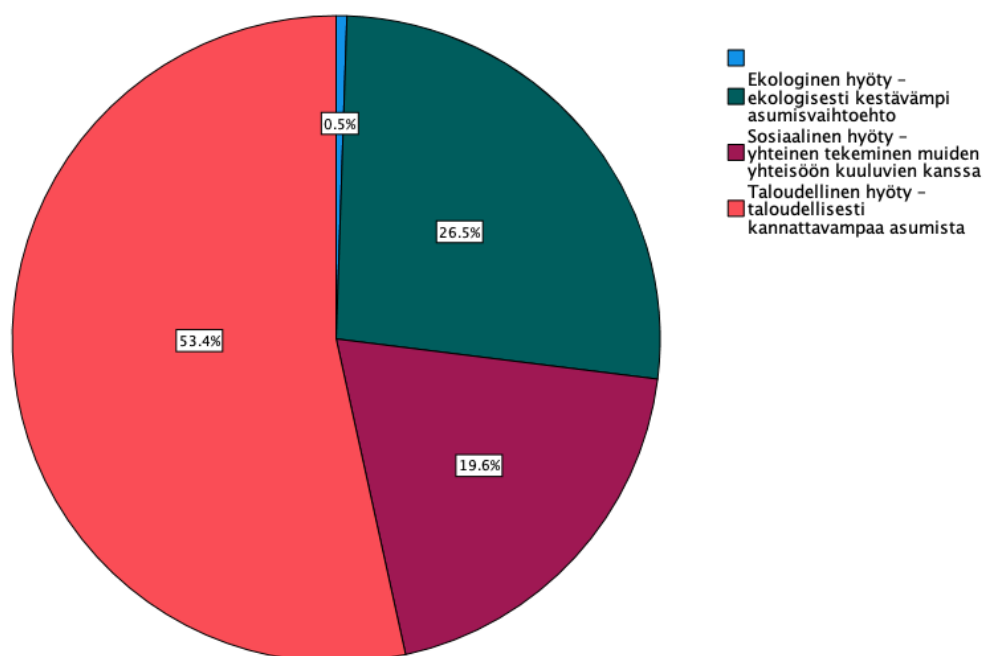
Kuvio 4. Tiesivätkö vastaajat yhteisöasumisesta ennestään.

Asumisyhteisön perustamisesta kysyttäessä 139 vastaajaa (73,5 %) ei haluaisi olla perustamassa asumisyhteisöä alusta pitäen ja 40 (25,9 %) sen sijaan haluaisi. Yksi vastaajista (0,5 %) ei vastannut kysymykseen (kuvio 5.).

Kuvio 5. Haluaisivatko vastaajat olla perustamassa asuinyhteisöä alusta pitäen.

Kysyttäessä ensisijaisesta syystä, joka saisi harkitsemaan yhteisöasumista, yli puolet (53,4 %) 188 vastaajasta valitsi syyksi taloudellisen hyödyn. Ekologisen hyödyn valitsi 26,5 % ja sosiaalisen hyödyn 19,6 %. Yksi vastaajista (0,5 %) ei vastannut kysymykseen (kuvio 6.).

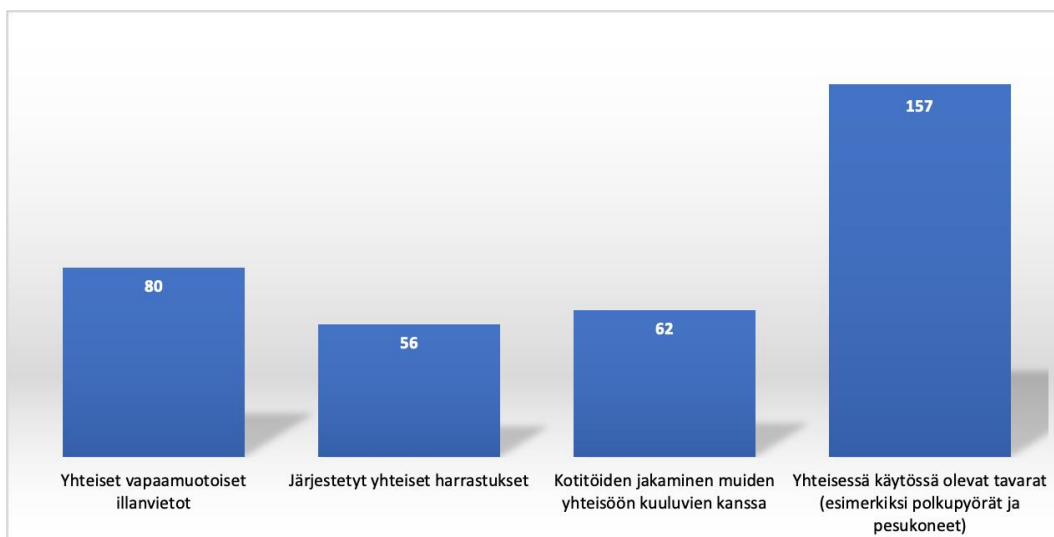
Kuvio 6. Ensisijainen syy, joka saisi harkitsemaan yhteisöasumista.

Ensisijaista syytä iän mukaan tarkastellessa jakauma osoittaa, että ekologinen hyöty on merkittävin 30–35-vuotiaille kyselyyn osallistuneille. Sosiaalisen hyödyn merkitys korostui sen sijaan 18–23-vuotaiden ikäryhmässä. Ensisijaisena syynä taloudellinen hyöty jakautui ikäryhmien kesken melko tasaisesti (taulukko 1.).

Taulukko 1. Ensisijainen syy iän mukaan.

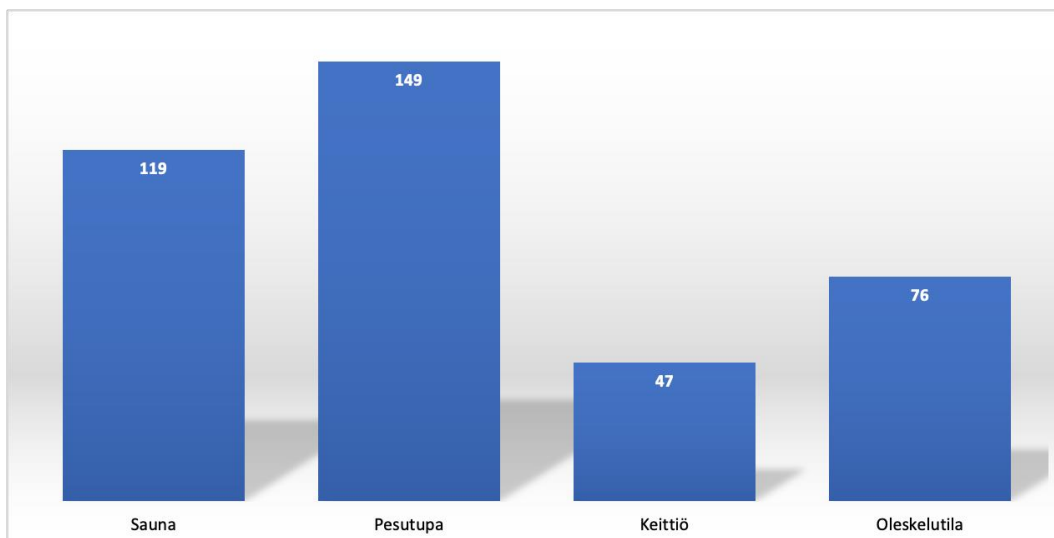
		Ikä		
		18–23	24–29	30–35
6. Valitse seuraavista ensisijainen syy, joka saisi sinut harkitsemaan yhteisöasumista? (valitse yksi)	Ekologinen hyöty – ekologisesti kestävämpi asumisvaihtoehto	12 21.4 %	23 24.0 %	15 40.5 %
	Sosiaalinen hyöty – yhteinen tekeminen muiden yhteisöön kuuluvien kanssa	15 26.8 %	20 20.8 %	2 5.4 %
	Taloudellinen hyöty – taloudellisesti kannattavampaa asumista	29 51.8 %	52 54.2 %	20 54.1 %
Yhteensä		56	96	37

Yhteensä 189 vastaajasta 157 pitää yhteisöasumisen tyypillisistä ominaisuuksista kiinnostavana yhteisessä käytössä olevia tavaroita, kuten esimerkiksi polkupyöriä ja pesukoneita. Yhteiset vapaamuotoiset illanvietot kiinnostivat 80 vastaajaa, järjestetyt yhteiset harrastukset 56 vastaajaa ja kotitöiden jakamista muiden yhteisöön kuuluvien kanssa 62 vastaajaa (kuvio 7.).

Kuvio 7. Mitkä yhteisöasumiselle tyypilliset ominaisuudet kiinnostavat vastaajia.

Kysyttäessä, mikä yhteiskäytössä olevista tiloista palvelisi heitä parhaiten, yhteensä 189 vastaajasta 149 valitsi pesutuvan, 119 saunan, 76 oleskelutilan ja 47 keittiön (kuvio 8.).

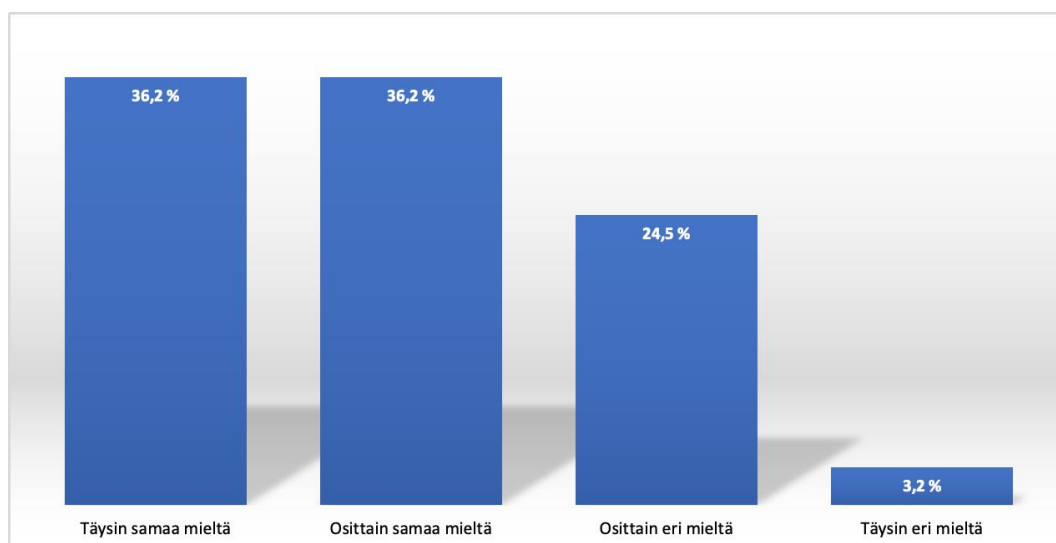
Kuvio 8. Mitkä yhteiset tilat palvelisivat vastaajia parhaiten.

Kysymyksessä 9. vastaajille esitettiin väittämä: Haluaisin isomman asunnon, jossa enemmän omaa tilaa ja vastavuoroisesti vähemmän yhteisiä tiloja. Keskiarvo vastauksille oli 3.05 ja keskihajonta vastauksissa oli 0.85 eli vastaajat olivat keskenään myös jonkin verran eri mieltä (taulukko 2.).

Taulukko 2. Isompi oma asunto ja vähemmän yhteisiä tiloja.

	N	Min	Max	Keskiarvo	Keskihajonta
Haluaisin isomman asunnon, jossa enemmän omaa tilaa ja vastavuoroisesti vähemmän yhteisiä tiloja.	188	1.00	4.00	3.05	.86
Validi N	188				

Yhteensä kysymyksen 9. 188 vastauksesta 36,2 % oli täysin samaa mieltä, 36,2 % osittain samaa mieltä, 24,5 % osittain eri mieltä ja 3,2 % täysin eri mieltä (kuvio 9.).

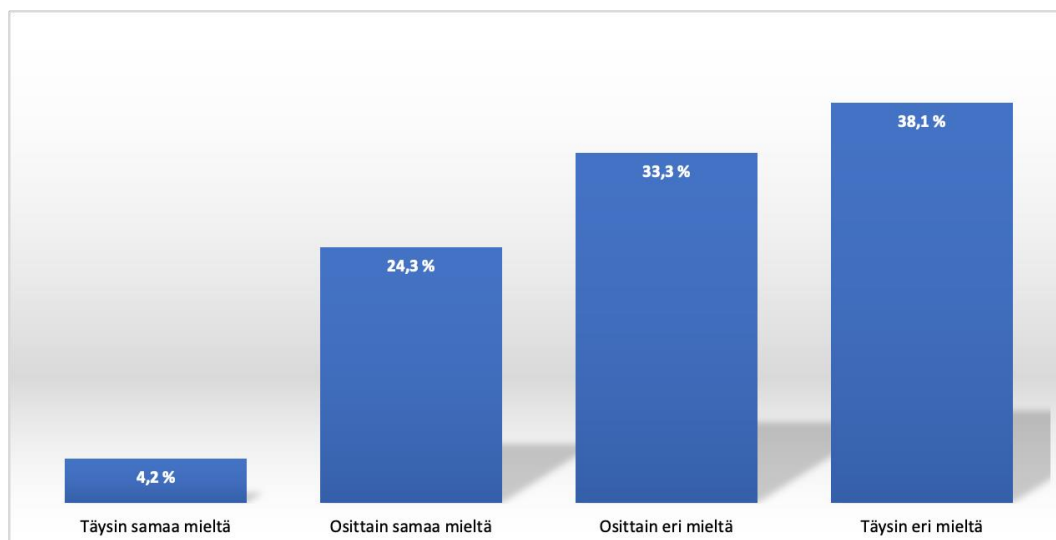
Kuvio 9. Isompi oma asunto ja vähemmän yhteisiä tiloja.

Kysymyksessä 10. vastaajille esitettiin väittämä: Haluaisin pienemmän asunnon ja vastavuoroisesti enemmän yhteisiä tiloja. Vastausten keskiarvo oli 1.95 ja keskihajonta oli 0.89 eli vastaajat olivat tässäkin väittämässä keskenään osittain eri mieltä (taulukko 3.).

Taulukko 3. Pienempi oma asunto ja enemmän yhteisiä tiloja.

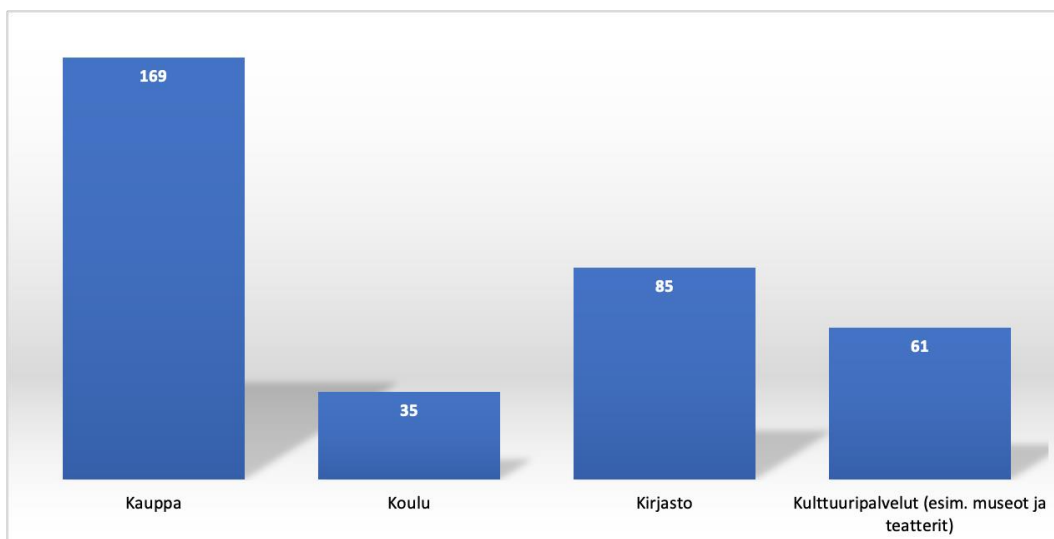
	N	Min	Max	Keskiarvo	Keskihajonta
Haluaisin pienemmän asunnon ja vastavuoroisesti enemmän yhteisiä tiloja.	189	1.00	4.00	1.95	.89
Validi N	189				

Kysymyksessä 10. vastaajille esitettiin väittämä: Haluaisin pienemmän asunnon ja vastavuoroisesti enemmän yhteisiä tiloja. Yhteensä 189 vastauksesta 38,1 % oli täysin eri mieltä, 33,3 % osittain eri mieltä, 24,3 % osittain samaa mieltä ja 4,2 % täysin samaa mieltä (kuvio 10.).

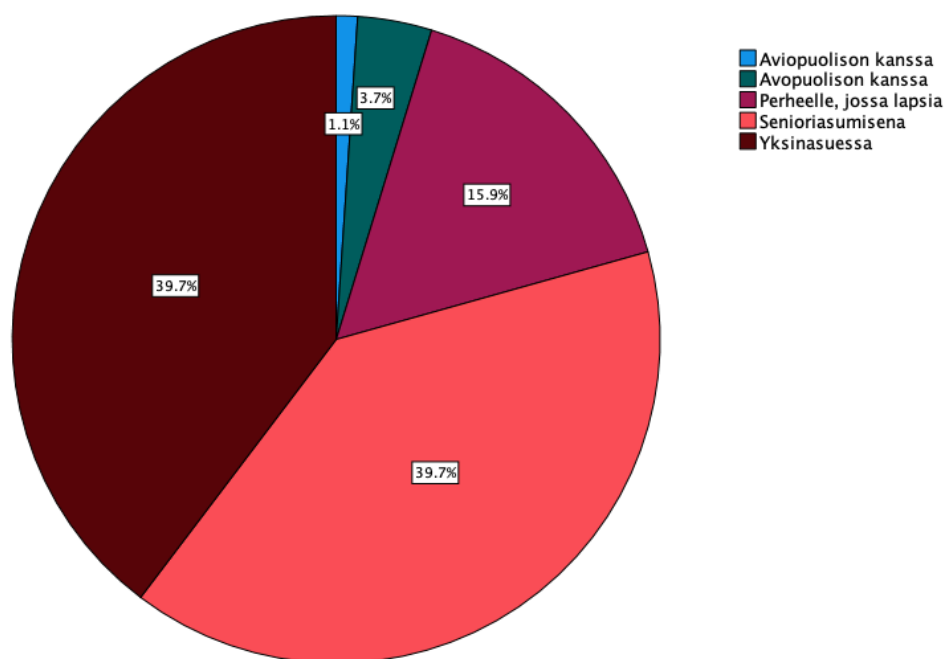
Kuvio 10. Pienempi oma asunto ja vähemmän yhteisiä tiloja.

Yhteensä 189 vastauksesta 169 toivoisi kaupan sisältyvän yhteisöllisen asumisen palveluihin, 85 toivoisi kirjastoa, 61 kulttuuripalveluita ja 35 koulua (kuvio 11.).

Kuvio 11. Minkä palveluiden toivotaan kuuluvan konseptiin.

Vastaajista 39,7 % valitsi yhteisöasumisen todennäköisimmin senioriasumisenä, 39,7 % yksinasuessa, 15,9 % perheen kanssa, jossa on lapsia, 3,7 % avopuolison kanssa ja loput 1,1 % avopuolison kanssa (kuvio 12.).

Kuvio 12. Millaisessa elämäntilanteessa todennäköisimmin harkittaisiin yhteisöasumista.

6.2 Avoimet vastaukset

Tämä opinnäytetyön avoimessa kysymyksessä vastaajille annettiin mahdollisuus kertoa, mikä saisi heidät harkitsemaan muuttamista yhteisölliseen asumismuotoon. Kysymykseen tuli kohderyhmältä vastauksia yhteensä 52 kappaletta. Tulokset on jaettu teemoittain.

6.2.1 Yhteisöasumisen tuomat sosiaaliset hyödyt ja konsepti

Avoimen kysymyksen vastauksissa tuli esille yhteisöllisyyden tuomat sosiaaliset hyödyt. Yhteisöasumisen sosiaaliset hyödyt korostuivat etenkin sellaisissa vastauksissa, joissa tuotiin esille myös yksinäisyys tai yksin asuminen. Yhteisöasumista harkittaisiin yksin asuessa tai jos muutoin kokisi itsensä yksinäiseksi. Asumisyhteisössä asumista harkittaisiin sosiaalisten hyötyjen näkökulmasta myös esimerkiksi uudessa maassa tai kaupungissa asuttaessa. Lisäksi sosiaaliset verkostot ja yhteinen tekeminen esimerkiksi harrastustoiminnan yhteydessä olivat syitä, jotka saisivat harkitsemaan yhteisölliseen asumismuotoon muuttamista. Myös yhteisöllisyyden arvoa ja yhteisössä vallitsevia selkeitä sääntöjä pidettiin tärkeinä.

Sosiaaliset hyödyt korostuivat myös sellaisissa vastauksissa, joissa asumisyhteisöä harkittaisiin vanhemmalla iällä. Vanhuuden ajan yksinäisyys ja mahdolliset toimintakyvyn heikkenemiset sekä muut haasteet koettiin tekijöiksi, jotka voisivat edesauttaa yhteisölliseen asumismuotoon muuttamista. Lisäksi sekä nuoremalla, että vanhemmalla iällä yhteisöasumista voitaisiin harkita, mikäli yhteisö koostuisi tuttavista tai ystäväistä. Aiheita kuvailtiin vastauksissa muun muassa seuraavanlaisesti:

”Jos asuisi yksin syystä tai toisesta, voisi olla hyödyllistä tai kivaa jollain tavalla kuulua asukasyhteisöön. Varsinkin jos asuisi ns. vieraassa kaupungissa.”

”Taloudelliset ja ekologiset syyt, jos asuisin yksin, niin yksinäisyys olisi varmasti suuri syy harkita yhteisöllistä asumismuotoa.”

”Ikääntyminen ja toimintakyvyn huononeminen voisivat saada harkitsemaan asumisyhteisöä.”

6.2.2 Yhteisöasumisen tuomat ekologiset ja taloudelliset hyödyt

Yhteisöasumista harkittaisiin monissa vastauksissa sen tuoman ekologisen hyödyn vuoksi. Tärkeää olisi ekologisuuden lisääminen paitsi yhteisön tasolla, myös yksilötasolla. Lisäksi vahva kierrätyshenkisyys yhteisössä esimerkiksi materiaaleissa ja yhteiskäytössä olevat keittiö/keittiöt, joiden yhteydessä huomioitaisiin myös hävikkiruuan hyödyntäminen, olisivat tärkeitä. Ekologisuuden hyödyt nousivat vastauksissa esille muun muassa seuraavanlaisesti:

”Asumisen ekologisuuden lisääminen omassa elämässä.”

”Vahva kierrätyshenkisyys esim. materiaalivalinnoissa ja toiminnan suunnittelussa.”

Taloudellinen hyöty erottuu vastauksissa yhtenä yleisimmistä syistä, jonka vuoksi yhteisöllistä asumismuotoa harkittaisiin. Vastauksissa esiintyviä taloudellisia hyötyjä ovat esimerkiksi asumiskulujen pieneneminen ja mahdollisuus säästeliäämpään elämäntyyliin. Taloudelliset hyödyt nousivat tärkeinä esille monissa erilaisissa elämäntilanteissa, kuten yksin asuessa, senioriasumisena ja perheellisenä. Lisäksi asunnon hyvää vaihtoarvoa pidettiin yhtenä harkintaan vaikuttavana tekijänä. Edellä mainittuja tekijöitä kuvattiin vastauksissa muun muassa seuraavanlaisesti:

”Asumiskuluissa säästäminen, sekä miellyttävältä näyttävä ympäristö. Muuttaisin milloin vain, jos sopivanlainen yhteisöasutus tulisi kohdalle.”

”Edulliset asumiskustannukset, yhteisten tilojen lisäksi suunnilleen nykyistä yksiötä (30 neliötä) vastaavat omat yksityiset oleskelutilat.”

6.2.3 Tilojen, sijainnin ja palveluiden merkitys

Erilaisten tilojen merkitys korostui osassa vastauksissa. Tiloja, joita yhteisöasumiseen toivottaisiin sisältyvä, ovat esimerkiksi yhteiskeittiö, yhteispuutarha, yhteispiha, yhteiset liikuntapaikat sekä päivävuokrattava yhteinen vierashuone. Tiiloista mainittaessa osalle oli kuitenkin tärkeää myös riittävä yksityisyys sekä se, että yhteiskäytössä olevat tilat olisivat erillisiä rakennuksia.

Harkittaessa yhteisölliseen asumismuotoon muuttamista, myös hyviä palveluita pidettiin tärkeinä. Palveluita, joita toivottiin, olivat muun muassa lapsiperheille suunnattuja palveluita sekä kahvila-lounasravintola. Palveluiden lisäksi joissakin vastauksissa toivottiin yhteiskäyttöisiä tavaroita, kuten venettä, lumikenkiä, juhlien järjestämiseen käytettäviä astioita sekä puutarhatarvikkeita. Sijaintia ei vastauksissa sen tarkemmin määritelty, mutta yleisesti pidettiin tärkeänä sitä, että asumisyhteisö olisi sijainniltaan hyvällä paikalla. Aiheita käsiteltiin vastauksissa muun muassa näin:

”Jos keittiössä olisi esim. leivinuuni tai juhlien järjestämiseen käytettäviä astioita jne. niin se voisi olla ihan hyvä lisäarvo. Samoin joku harrastetila, kuten uima-altaat ovat joissain vanhemmissa taloissa.”

”Loistava sijainti ja lapsiperheille suunnatut palvelut.”

”Perheellisenä yhteisöllinen asuminen kiinnostaisi enemmän asuinalue näkökulmasta, esimerkiksi yhteisiä liikuntapaikkoja, grillikatoksia tms., joilla saataisiin saatettua asuinalueen väestöä yhteen. Jaetut yhteiset tilat eivät sinällään kiinnostaisi, ellei kyseessä ole kokonaan erillinen rakennus esim. rantasauna, grillikatos tai vastaava.”

7 Johtopäätökset

7.1 Tutkimustulosten tarkastelu

Opinnäytetyön kyselytutkimuksen tavoitteena oli selvittää, millaiselle yhteisöasumiselle olisi kysyntää 18–35-vuotaiden keskuudessa ja mitkä tekijät saisivat harkitsemaan yhteisömuotoista asumista. Verkkokyselyn kysymyksissä pyrittiin ottamaan viitekehysten pohjalta huomioon yhteisöasumiselle tyypillisiä piirteitä ja sen mukanaan tuomia mahdollisuuksia. Vastaajat saivat valita yhteisöasumisen mahdollisista hyödyistä, palveluista ja tiloista itselleen sopivimmat vaihtoehdot, ja sitä kautta tavoitteena oli saada vastauksia siitä, mitä asioita kohde-ryhmä arvostaisi yhteisöllisen asumisen kohdalla.

Kaiken kaikkiaan kyselyyn tuli vastauksia merkittävästi vähemmän kuin tämän kokoisen perusjoukon kohdalla olisi ollut tavoiteltua saada ja näin ollen vastaukset eivät ole yleistettäviä. Lähtökohtana demograafisten tietojen keräämisessä oli saada käsitys siitä, miten esimerkiksi ikä tai sukupuoli vaikuttavat vastauksiin. Ikäryhmät jaoteltiin viiden vuoden välein selkeyden vuoksi. Valitettavasti näitä tietoja ei kuitenkaan juurikaan voitu hyödyntää tämän opinnäytetyön osalta niiden epätasaisen jakauman vuoksi. Tästä johtuen oleellisempaa selvityksen tuloksissa on keskittyä niihin koko perusjoukon tasolla.

Vastaajista 62,4 % olivat kuulleet yhteisömuotoisesta asumisesta aiemminkin. Kuten Helamaa & Pylvänen (2012, 14) tutkimuksessaan totesivat, Suomessa yhteisöasuminen on vielä harvinaista ja tutut yhteisölliset asumismuodot painottuvat pääosin erilaisiin erityisasumisen ratkaisuihin, kuten vanhusten palvelutaloihin tai kehitysvammaisten asumisyksiköihin. Selvityksen tulokset puoltavat sitä, että yhteisöasuminen käsitteenä on tuttu juuri edellä mainituista yhteyksistä, mutta asumismuotona kuitenkin hyvin harvinainen. Loput 37,6 % eivät olleet kuulleet yhteisöasumisesta aiemmin. Kysyttäessä asumisyhteisön perustamisesta, 73,5 % vastasi, että ei haluaisi olla perustamassa sellaista alusta pitäen. Toimeksiantajayrityksen kannalta voisi olla hyvä huomioida, että tämän selvityksen mukaan, mikäli muuttaminen tapahtuu mahdollisimman valmiiseen

konseptiin, joka on rakennettu tietyn esimerkiksi teeman ympärille, sinne muuttamista harkittaisiin todennäköisemmin.

Kysyttäessä ensisijaisesta syystä, joka saisi vastaajan harkitsemaan yhteisöasumista, taloudelliset hyödyt olivat merkittävimpiä 53,4 prosentille vastaajista. Häkli, Vilkkonen & Vähäkylä (2015, 8–9, 30) nostavat kirjassaan esille asuntojen ja vuokrien hintojen jatkuvan nousun etenkin kasvavissa kaupungeissa, niiden suosituimmilla asuinalueilla. Monelle yhteisöasuminen olisikin tulosten perusteella todennäköisempi asumisvaihto, mikäli siitä olisi taloudellista hyötyä ja se mahdollistaisi säästeliäämmän elämäntavan. Ristiintaulukointi ikäryhmittäin osoittaa myös sen, että taloudellisten hyötyjen tärkeys jakautuu melko tasaisesti kaikkien ryhmien kesken.

Ekologisten hyötyjen merkitys korostui 26,5 prosentilla vastaajista, etenkin 30–35-vuotiaiden keskuudessa. Yhteisöasumisella voi olla moniakin hyötyjä ekologisesta näkökulmasta. Monelle vihreät arvot ovat varmasti tänä päivänä tärkeitä, mutta tulevaisuus todennäköisesti pakottaa koko yhteiskunnan kehittämään kestävämpiä asumisen ratkaisuja. Yhteisöasuminen mahdollistaa paitsi konkreettisesti erilaisten tilojen ja tavaroiden jakamisen ja sitä kautta energiatehokkaamman asumisen, myös välillisesti yhteisön kesken jakautuvien vihreiden aatteiden ja arvojen omaksumisen. Esimerkiksi tänä päivänä paljon pinnalla olevat kierrätys, hävikkiruoan minimointi ja omistamisen väheneminen mahdollistuisivat helpommin ekologisen yhteisön sisällä.

Sosiaaliset hyödyt olivat ensisijainen syy harkita yhteisöasumista 19,6 prosentille vastaajista. Tilastokeskuksen (2018) mukaan Suomessa vuonna 2018 21,2 % väestöstä koki itsensä yksinäiseksi koko ajan, suurimman osan ajasta tai ajoittain. Keskimääräistä yleisemmin yksinäisyyttä kokivat yksin asuvat ja yhden huoltajan talouksissa asuvat. Selvityksen tuloksissa sosiaalisten hyötyjen tärkeys korostui 18–23-vuotiaiden keskuudessa. Monet nuoret asuvat yksin ja muuttavat uusiin kaupunkeihin esimerkiksi opintojen tai töiden perässä. Yhteisöllinen asumismuoto voidaankin nähdä sosialisoitumisen keinona ja tapana päästä osaksi yhteisöä.

Yhteisöasumiselle tyypillisiksi piirteiksi on kyselylomakkeessa määritelty yhteiset vapaamuotoiset illanvietot, järjestetyt yhteiset harrastukset, kotitöiden jakaminen muiden yhteisöön kuuluvien kanssa ja yhteisessä käytössä olevat tavarat (esimerkiksi polkupyörät ja pesukoneet). Suurinta osaa kysymykseen vastanneista kiinnosti yhteiskäytössä olevat tavarat. Seuraavaksi eniten vastaajia kiinnosti yhteiset vapaamuotoiset illanvietot. Järjestetyt yhteiset harrastukset ja kotitöiden jakaminen kiinnostivat vähiten. Tulosten perusteella kiinnostavammaksi koettiin vaihtoehdot, jotka ovat vapaamuotoisempia ja vapaaehtoisia, eivätkä varsinaisesti sido mihinkään. Järjestetyt ominaisuudet taas keräsivät vähemmän suosiota.

Yhteiskäytössä olevista tiloista kysyttäessä ylivoimaisesti suosituimmiksi nousivat vastaajien keskuudessa pesutupa ja sauna. Seuraavaksi eniten vastauksia sai oleskelutila ja vähiten keittiö. Monelle, etenkin kaupungissa asuvalle, yhteiskäytössä olevat pesutuvat ja saunat ovat lähtökohtaisesti tuttuja pienten asuntokokojen vuoksi ja ne ovat tiloja, joita on totuttu jakamaan. Oleskelutila ja keittiö voidaan kokea vieraammiksi ja ovat tiloja, joihin moni kaipaa yksityisyyttä.

Kyselyssä esitettyjen väittämien kautta pyrittiin saamaan käsitys siitä, kaipaavatko vastaajat yhteisöllisessä asumisessa enemmän omaa tilaa vai yhteisiä tiloja. Ensimmäisessä väittämässä vastaajat saivat valita, haluaisivatko he isomman asunnon ja vastavuoroisesti vähemmän yhteisiä tiloja. Vastaajista 36,2 % oli täysin samaa mieltä ja 36,2 % osittain samaa mieltä. Vastaajista 24,5 % oli osittain eri mieltä ja 3,2 % täysin eri mieltä. Vastausten keskiarvo oli 3.0 ja keskihajonta 0.86. Vastaajien välillä oli näin ollen myös jonkin verran erimielisyyttä, vaikka suurin osa olikin täysin samaa mieltä tai osittain samaa mieltä väittämän kanssa. Seuraavassa väittämässä tiedusteltiin haluaisiko vastaaja vastavuoroisesti pienemmän asunnon ja enemmän yhteisiä tiloja. Vastaajista 38,1 % oli täysin eri mieltä ja 33,3 % osittain eri mieltä. Suurin osa vastaajista oli siis eri mieltä tämän väittämän kanssa. Osittain samaa mieltä oli 24,3 % vastaajista ja täysin samaa mieltä 4,2 %. Vastausten keskiarvo oli 1.95 ja keskihajonta 0.89, joten tämäkin väittämän kohdalla vastaajat olivat keskenään eri mieltä. Oletusarvona kyselylomaketta luodessa oli se, että yhteisöasuminen ei ole käsitteenä

kaikille vastaajille tuttu. Väittämien avulla haluttiin selventää sitä, että vastaajat ymmärtävät yhteisöasumisen luonteen ja osaavat paremmin vastata siihen, mitä haluavat. Kaiken kaikkiaan molempien väittämien tulosten perusteella voidaan todeta, että vastaajille mieluisampaa olisi se, että käytössä on enemmän omaa tilaa ja vähemmän yhteisiä tiloja.

Asumiskonseptiin kuuluvista palveluista selvästi eniten toivottiin kauppaa Seuraavaksi eniten kirjastoa, sitten kulttuuripalveluita, kuten esimerkiksi museota ja teatteria ja vähiten koulua. Tulosten perusteella vastausvaihtoehdoista selvästi eniten painoarvoa saa päivittäistavaroiden saatavuus asumiskonseptissa. Toimeksiantoyrityksen konsepti on suunniteltu laajemmaksi kokonaisuudeksi ja sen vuoksi selvityksessä on otettu huomioon tämän kokoluokan palvelut.

Kysyttäessä, missä elämäntilanteessa vastaajat todennäköisimmin valitsisivat yhteisöasumisen, valtaosa vastasi joko senioriasumisena (39,7 % vastaajista) tai yksin asuessa (39,7 % vastaajista). Suurin osa kyselyyn vastanneista näkisi siis yhteisöasumisen todennäköisimpänä vaihtoehtona jommassakummassa elämäntilanteessa. Vastaajista 15,9 % valitsisi yhteisöasumisen todennäköisimmin perheelle, jossa on lapsia. Avopuolison tai aviopuolison kanssa asuttaessa ei todennäköisimmin valittaisi yhteisömuotoista asumista. Tulokset puhuvat sen puolesta, että yhteisöasuminen mielletään vanhusten tai yksin asuvien asumismuodoksi, eikä sitä välttämättä osata nähdä laajempänä konseptina, joka sopisi myös esimerkiksi perheellisille.

Asumiskonseptin palveluista kysyttäessä vastausvaihtoehdot oli suunniteltu osittain niin, että ne olisivat myös perheellisille sopivia. Selvityksen tulokset kuitenkin osoittavat, että iso osa vastaajista näkisi itsensä asumassa yhteisöllisessä asumiskonseptissa yksin, eikä perheellisenä. Kiinnostava jatkotutkimusaihe voisi tämän pohjalta olla selvitys, jossa palveluvaihtoehtoja on muokattu vielä tarkemmin yksin asuvan tarpeisiin sopiviksi ja teettää kysely vain yksin asuville. Näin voitaisiin ymmärtää vielä syvemmin sitä, mitä yksin asuvat kaipaavat konseptilta.

Avoimissa vastauksissa nousi esiin enemmän ja vähemmän samat teemat kuin suljettujen kysymysten vastauksissa. Avoimen kysymyksen tavoitteena oli antaa vastaajille mahdollisuus lisätä valmiiksi annettuihin vastauksiin vielä omia, henkilökohtaisia näkemyksiä siitä, mikä saisi heidät muuttamaan asumisyhteisöön. Sosiaaliin hyötyihin yhdistyi vahvasti yksin asuminen ja yksinäisyys sekä vanhemmalla iällä, että muissakin elämäntilanteissa. Tämä on linjassa sen kanssa, että suurin osa vastaajista valitsisi yhteisöasumisen todennäköisimmin yksin asuessa tai senioriasumisena. Voidaan päätellä, että yhteisöllisyyden tuomat sosiaaliset hyödyt koetaan tärkeimmiksi näissä elämäntilanteissa. Ekologiset hyödyt nousivat myös avoimissa vastauksissa esille sekä yksilön, että yhteisön tasolla. Ekologiset hyödyt ovat yhteisöasumisessa konkreettisia ja niitä myös kaivataan.

Taloudelliset hyödyt olivat suurimmalle osalle tärkeitä myös avoimissa vastauksissa. Säästeliäämpi elämäntyyli ja halvemmat asumiskustannukset kiinnostivat. Tämä on linjassa määrällisten tulosten kanssa, sillä valtaosalle vastaajista taloudellinen hyöty oli ensisijainen syy, jonka vuoksi harkita yhteisöasumista. Lisäksi asumiskonseptilta kaivattiin avoimissa vastauksissa erilaisia palveluita, tavaroita ja hyvää sijaintia. Yhteenvetona voidaan todeta, että laadulliset vastaukset painottavat samoja tekijöitä, kuin määrälliset vastaukset. On huomioitava, että vastaajat ovat todennäköisesti saaneet vaikutteita kyselystä ja siinä annetuista vastausvaihtoehdoista, jolloin on luonnollista, että toistuvat teemat ovat samoja. Avoimet vastaukset antavat kuitenkin hieman monipuolisempaa käsitystä siitä, miksi esimerkiksi taloudelliset tai sosiaaliset hyödyt ovat tärkeitä.

Tulosten peilaaminen viitekehykseen vahvistaa käsitystä siitä, että yhteisöasuminen sellaisenaan mielletään yhä edelleen vieraaksi asumismuodoksi. Harvalla on omakohtaista kokemusta yhteisöllisestä asumisesta, eikä sitä koeta matalan kynnyksen asumisratkaisuksi. Joiltakin osin voidaan myös tunnistaa, että kiinnostusta yhteisöasumista kohtaan oli, mutta ennakkoluulot esimerkiksi yhteisöasumisesta senioriasumisena näkyvät vahvemmin.

7.2 Tutkimuksen luotettavuus

Tutkimuksen analysoinnissa on oleellista selvittää, kuinka luotettavia tuloksia tutkimuksessa käytetyt mittarit antavat. Lähtökohtaisesti tutkimuksissa pyritään arvioimaan tulosten luotettavuutta virheiden välttämiseksi. Luotettavuutta kuvataan tutkimuksessa reliabiliteetin ja validiteetin avulla. Reliabiliteetiksi määritellään tutkimuksen mittarin johdonmukaisuus eli se, että se mittaa aina kokonaisuudessaan samaa asiaa. Validiteetti kuvaa sitä, kuinka hyvin tutkimuksessa on onnistuttu mittaamaan sitä mitä on pitänyt mitata – riittävän kattavasti ja tehokkaasti. (Heikkilä 2014, 177–178; Tietoarkisto 2021; Hirsjärvi, Remes & Saja-vaara 2007, 226–227.)

Tämän opinnäytetyön luotettavuutta heikentää merkittävästi se, että kohderyhmä oli lähtökohtaisesti todella laaja ja vastausten määrä suhteessa siihen oli hyvin vähäinen. Voidaankin todeta, että tutkimuksen yleistettävyyden parantamiseksi vastauksia olisi pitänyt saada moninkertaisesti enemmän ja niitä olisi todennäköisesti pitänyt kerätä muualtakin kuin vain tässä opinnäytetyössä hyödynnetyiltä alustoilta. Toisaalta validiutta vahvistaa kyselylomakkeen huolellinen suunnittelu viitekehyksen pohjalta ja sen myötä kysymysten selkeä muotoilu niin, että ne antavat relevanttia tietoa kohderyhmästä. Kysymysten sisällöt suunniteltiin pääosin sen mukaan, miten yhteisöasuminen tällä hetkellä määritellään ja mitä ominaisuuksia se pitää sisällään. Selvityksen tulokset antavat suuntaa siitä, millaiselle yhteisöasumiselle olisi kysyntää ja auttavat toimeksiantajaa ymmärtämään kysyntää kohderyhmän näkökulmasta. Tosiasia on kuitenkin se, että perusjoukko on liian suppea pidemmälle meneviin johtopäätöksiin.

Vastaajista melkein 75 % oli naisia ja tähän vaikutti oleellisesti se, että kyselylomaketta jaettiin Facebookin ryhmässä, joka koostuu ainoastaan naiskäyttäjistä. Päätös jakaa kyselylomake kyseisessä ryhmässä johtui siitä, että selvitystä varten tarvittiin enemmän vastauksia kuin Päijät-Hämeen kuntayhtymän intrasta oli saatu. Facebookin ryhmästä olisi ideaalitulanteessa ollut mahdollista saada vastauksia jopa kymmeniltä tuhansilta käyttäjiltä ja se olikin ensisijainen syy jakami-

seen, vaikka tiedossa oli, että se saattaa merkittävästi vaikuttaa sukupuolijakaumaan. Tästä johtuen voidaan kuitenkin todeta, että sukupuolten välisiä eroja ei juurikaan ole tunnistettavissa. Ikäjakauma oli hieman tasaisempi, mutta 24–29-vuotiaiden osuus vastaajista oli kuitenkin lähes puolet.

Kyselylomakkeesta jäi myös puuttumaan selvitys siitä, miten vastaajat suhtautuvat yhteisöasumiselle tyypilliseen organisoitumiseen (Helamaa & Pylvänen 2012), joka luo asukkaille vastuita ja velvoitteita esimerkiksi yhteistilojen suhteen. Toimeksiantajalle olisi ollut hyödyllistä ymmärtää myös paremmin sitä, kuinka vahvasti organisoitumista kannattaa toteuttaa uudessa asumiskonseptissä. Tämä on ehdottomasti aihe, josta olisi hyödyllistä tehdä lisäselvitystä. Yhteisöasumisessa organisoituminen on kuitenkin yksi sen ominaispiirteistä ja olisi mielenkiintoista nähdä, kuinka sen elementin lisääminen kyselylomakkeeseen vaikuttaisi lopullisiin tuloksiin.

Valitun tutkimusmenetelmän luotettavuutta pohdittaessa, voidaan todeta, että kyselylomake sopi tämän tyyllisen aineiston keräämiseen hyvin. Määrällinen tutkimusmenetelmä mahdollisti laajemman kohderyhmän tutkimisen ja sen, että vastaukset koostuvat etukäteen määritellyistä, toimeksiantajalle oleellisista aiheista. Toisaalta tämän selvityksen tuloksia voisi rikastaa hyödyntämällä myös laadullista menetelmää.

Mikäli tämä selvitys toteutettaisiin uudestaan uudella datalla, mutta samalla tavalla kerättynä ja analysoituna, tulokset eroaisivat varmasti toisistaan. Perusjoukon ollessa hyvin pieni tässä selvityksessä, tulokset ovat todella sattumanvaraisia. Lisäksi vastaajilla on oma subjektiivinen kokemus siitä, mikä heille on tärkeää ja sen myötä tulokset voisivat vaihdella suurestikin, jos uusi perusjoukko arvottaisi erilaisia tekijöitä. Toisaalta datan kerääminen samoilta alustoilta vaikuttaisi siihen, että perusjoukko olisi todennäköisesti vinoutunut sukupuolijakauman osalta myös uudessa selvityksessä.

Tämän määrällisen selvityksen luotettavuutta pyrittiin vahvistamaan avaamalla mahdollisimman selkeästi ja tarkasti tutkimuksen kohde, tavoitteet, aineiston keruun keinot ja analyysitapa. Tutkimustulokset on pyritty kirjaamaan monipuolisesti ja totuudenmukaisesti niin, että pohdinta pitää sisällään myös kriittisen tarkastelun ja kehittämiskohteet. Lisäksi selvityksessä on pyritty käyttämään mahdollisimman tuoreita lähteitä ja tuloksia on peilattu viitekehykseen. Kaiken kaikkiaan luotettavuutta lisää se, että kaikki työvaiheet on läpinäkyvästi kirjattu ylös, jotta lukija saa mahdollisimman tarkan kuvan siitä, mitä on tehty ja miten tuloksiin on päädytty.

7.3 Oma oppiminen

Opinnäytetyö prosessi alkoi tammikuussa 2021. Aihe oli varmistunut toimeksiantajalta jo vuoden 2020 lopulla ja heille oli hyvin selvää, että tästä aiheesta kaittaisiin suunnitteilla olevaan konseptiin markkinaselvitystä. Katsoimme aihetta yhdessä toimeksiantajan kanssa ennen prosessin alkua, ja sen jälkeen selvityksen työstäminen jatkui pääsääntöisesti itsenäisesti. Heti tammikuussa oli tarkoitus aloittaa viitekehyksen kirjoittaminen, mutta aloitin samaan aikaan opintoihini kuuluvan harjoittelun, ja sen myötä opinnäytetyö jäi useaksi kuukaudeksi käytännössä kokonaan tauolle. Prosessi käynnistyi taas aktiivisemmin loppukesästä 2021, jolloin aloin etsiä kirjallisuutta ja erilaisia muita lähteitä viitekehystä varten.

Yhteisöasuminen käsitteenä oli melko vieras ja viitekehyksen laatiminen vaati paljon taustatyötä ja erilaisten lähteiden lukemista. Yhteisöasuminen itsessään on hyvin moniulotteinen käsite ja sen kokonaisvaltainen ymmärtäminen vaati aiheen syvempää tutkimista. Tutustuin myös kvantitatiivisen tutkimuksen määrittelmään hyvissä ajoin, ennen kuin aloin suunnitella kyselylomaketta. Ennen varsinaisen kirjoittamisen aloittamista, tein suunnitelman työn rungosta ja siitä, mistä näkökulmista haluan aihetta lähteä tarkastelemaan.

Viitekehystä kirjoittaessa ryhdyin samalla suunnittelemaan kyselylomaketta. Kysymysten suunnittelu tuntui selkeämmältä, kun viitekehys toimi pohjana niille.

Kyselylomakkeen suunnittelussa koin haastavimmaksi mieltää, millainen kysymysten kokonaisuus antaisi parhaiten vastauksia tutkimusongelmaan. Tavoitteena oli saada mahdollisimman informoiva selvitys, joka aidosti voisi tuottaa lisäarvoa toimeksiantoyritykselle, joten koin lomakkeen suunnittelu yhdeksi tärkeimmäksi työvaiheeksi ja käytinkin siihen suhteessa paljon aikaa. Toisaalta kyselylomake ei saanut olla liian laaja, jotta siihen on helppo vastata. Painotuksista keskusteltiin myös toimeksiantajan kanssa, ja tältä pohjalta päädyttiin napakkaan ja selkeään runkoon.

Varsinainen kirjoitustyö suoritettiin syksyn 2021 ja kevään 2022 aikana, jolloin tuloksia alettiin kirjoittaa auki ja viitekehys oli viimeistelyä vaille valmis. Opinnäytetyön haastavin ja työläin osuus oli ehdottomasti viitekehysten kirjoittaminen. Viitekehyksessä tehty kova työ kuitenkin palkittiin, sillä koko opinnäytetyön toteuttaminen oli kaikin tavoin sujuvampaa hyvin tehdyn taustatyön johdosta. Tulosten analysointi ja pohdinta oli prosessin mielenkiintoisin osuus. Vähäinen vastausten määrä hankaloitti tulosten analysointia, sillä en saanut kaikkia tietoja vertailtua, kuten alun perin olin suunnitellut tekeväni.

Opinnäytetyöprosessi oli kaiken kaikkiaan hyvin opettavainen. Erityisesti se opetti tiedon hankinnasta ja soveltamisesta, lähdekritiikistä, kokonaisuuksien suunnittelusta sekä tietysti yhteisöasumisesta. Prosessi olisi voinut olla sujuvampi, sillä se venyi tahattoman pitkäksi ja sitä kautta melko raskaaksi. Loppujen lopuksi työ kuitenkin saatiin päätökseen. Aihe oli mielenkiintoinen ja myös hyvin ajankohtainen ja koin, että se teki kirjoittamisesta mielekkäämpää. Uskon myös, että toimeksiantajayritys voi aidosti saada näkemyksiä konseptiinsa tästä työstä ja se toimi ehdottomasti yhtenä merkittävimmistä motivaation lähteistä läpi koko prosessin.

Lähteet

Aho, Pauliina, Myllymäki, Timo, Sandqvist, Sakari & Strandell, Anna 2021. Nuorten asuminen 2020. Kyselytutkimus. Ympäristöministeriön julkaisuja 2021:8. Saatavilla: Nuorten asuminen 2020. Kyselytutkimus (asuntoensin.fi). Viitattu 5.3.2022

Alasalmi, Juho, Busk, Henna & Holappa, Veera 2020. Työn ja työvoiman alueellinen liikkuvuus ja monipaikkainen väestö. Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminta. Saatavilla: Työn ja työvoiman alueellinen liikkuvuus ja monipaikkainen väestö (valtioneuvosto.fi) Viitattu 27.7.2021.

Anderson, G. Oscar & Thayer, Colette & AARP Research 2018. Loneliness and Social Connections: A National Survey of Adults 45 and Older. AAR. <https://www.aarp.org/research/topics/life/info-2018/loneliness-social-connections.html?CMP=RDRCT-PRI-HOMFAM-073118> Viitattu 27.7.2021.

Aro, Rasmus & Siltanen, Kirsi 2020. Naisten muuttoliike keskittyy suuriin kaupunkeihin, eikä se ole yllätys. MDI. Saatavissa: Artikkelit: Naisten muuttoliike keskittyy suuriin kaupunkeihin, eikä se ole yllätys - MDI Viitattu 27.7.2021.

Blythe, Jim & Zimmerman, Alan 2013. Business to business marketing management: a global perspective. 2. Uudistettu painos. Routledge, USA & Canada. Viitattu 6.8.2021.

Canadian Cohousing Network 2021. Cohousing & Sustainability. <https://co-housing.ca/about-cohousing/cohousing-sustainability/> Viitattu 27.7.2021.

Frank, David & AARP 2018. 1 in 3 U.S. Adults Are Lonely, Survey Shows. AARP. <https://www.aarp.org/home-family/friends-family/info-2018/loneliness-survey.html> Viitattu 27.7.2021.

Hedman, Markku 2017. Lausunto Eduskunnan ympäristövaliokunnalle yhteisöasumisesta. Eduskunta 5.12.2017. <https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/JulkaisuMetatieto/Documents/EDK-2017-AK-162327.pdf>. Viitattu 26.7.2021.

Heikkilä, Tarja 2014. Tilastollinen tutkimus. 9. Uudistettu painos. Edita Publishing Oy, Porvoo. Viitattu 4.2.2022.

Helamaa, Anna & Pylvänen, Riikka 2012. Askeleita kohti yhteisöasumista. Selvitys yhteisöasumisen muodoista ja toteuttamisesta. Tampere: Tampereen teknillinen yliopisto. Viitattu 26.7.2021.

Helsingin yliopisto 2021. Kielijelppi – Språkhjälpen. Jelppiä akateemiseen viestintään/ Hjälp för akademisk kommunikation. Tutkimussuunnitelma. <https://blogs.helsinki.fi/kielijelppi/tutkimussuunnitelma>. Viitattu 8.8.2021.

Hiltunen, Elina 2019. Tulossa huomenna: Miten megatrendit muokkaavat tulevaisuuttamme. Jyväskylä: Docendo.

Hirsjärvi, Sirkka, Remes, Pirkko & Sajavaara Paula 2007. Tutki ja kirjoita. Tammi. Keuruu. Viitattu 20.3.2022.

Häkli, Jouni, Vilkkö, Risto & Vähäkylä, Leena (ja muut kirjoittajat) 2015. Kaikki kotona? Asumisen uudet tuulet. Tallinna: Gaudeamus. Viitattu 23.7.2021.

Kannisto, Otto 2017. Asumisesta tulossa yksilölaji. Tieto&Trendit – Tilastokeskus. <https://www.stat.fi/tietotrendit/artikkelit/2017/asumisesta-tulossa-yksilolaji/?listing=simple> Viitattu 24.7.2021.

Karppinen, Heini & Paloheimo-Koskipää, Liina 2013. Tervetuloa tulevaisuuden kotiin! Tutkimustuloksia ja näkemyksiä asumisen tulevaisuudesta. Research Oy, Helsinki. Viitattu 25.7.2021.

Keskinen, Peetu, Karikallio, Hanna & Kiviholma, Sanni 2020. Asuntomarkkinat 2020 – ennuste. PTT Pellervon taloustutkimus. Saatavissa: Asuntomarkkinat 2020 - ennuste - Pellervon taloustutkimus PTT. Viitattu 3.8.2021.

Kilpeläinen, Päivi, Kostianen, Eeva & Laakso, Seppo 2015. Toiveet ja todellisuus – Nuorten asuminen 2014. Suomen ympäristö 2/2015. Ympäristöministeriö. <https://helda.helsinki.fi/handle/10138/153037> Viitattu 3.8.2021

Livingston, Amy 2016. Communal Living & Cohousing – Types & Benefits of Intentional Communities. Money Crashers 24.2.2016. <https://www.moneycrashers.com/communal-living-cohousing-types-benefits-intentional-communities/> Viitattu 26.7.2021.

Matikainen, Niina 2020. Vuokrat jatkavat nousuaan, mutta tahti on hidastunut. Saatavissa: <https://www.etuovi.com/koti/blogi/vuokrat-jatkavat-nousuaan-mutta-tahti-on-hidastunut/> Viitattu 4.8.2021.

Mooi, Erik & Sarsted, Marko, 2019. A Concise Guide to Market Research: The Process, Data, and Methods Using IBM SPSS Statistics. 3. Uudistettu painos. Springer Berlin Heidelberg, Berlin. Viitattu 14.8.2021.

Nikander, Timo & Pietiläinen, Marjut 2015. Kaupunkialueet vetävät nuoria asumaan yksin. Tieto&Trendit – Tilastokeskus. <https://www.stat.fi/tietotrendit/artikkelit/2015/kaupunkialueet-vetavat-nuoria-asumaan-yksin/> Viitattu 24.7.2021.

Osváth, Johanna 2017. Yhteisöllinen asuminen: trendi, joka on tullut jäädäkseen. Blogi. <https://www.sato.fi/fi/kotona/kotikulmat/yhteisollinen-asuminen-trendi-joka-on-tullut-jaadakseen/18333619> Viitattu 26.7.2021.

Patentti- ja rekisterihallitus 2016. Immateriaaliasiat liiketoimintaprosessissa. Liiketoimintaympäristö. https://www.prh.fi/fi/johdon_tyokirja/immateriaaliasiatliiketoimintaprosessissa/liiketoimintaymparisto.html Viitattu 14.8.2021.

Rakennusteollisuus, 2020. Asuminen. <https://www.rakennusteollisuus.fi/Tietoa-alasta/Asuminen/> Viitattu 24.7.2021.

Saaranen-Kauppinen, Anita & Puusniekka, Anna. 2006. KvaliMOTV - Menetelmäopetuksen tietovaranto [verkkojulkaisu]. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietokirjasto [ylläpitäjä ja tuottaja]. <https://www.fsd.tuni.fi/menetelmaopetus/>. Viitattu 6.8.2021.

Stannah, 2018. Independence through communal living: is cohousing the future? Stannah 12.6.2018. <https://blog.stannah.com.au/society/independence-through-communal-living-is-cohousing-the-future/> Viitattu 28.7.2021.

Strandell, Anna 2017. Asukasbarometri 2016 – Kysely kaupunkimaisista asuin-ympäristöistä. Suomen ympäristökeskuksen raportteja 19/2017. <https://helda.helsinki.fi/handle/10138/193009> Viitattu 3.8.2021

Strandell, Anna, Tiitu, Maija, Viinikka, Arto, Rehunen, Antti, Nurmio, Kimmo, Helminen, Ville & Nyberg, Elina 2020. YKR-Demo: Turun kaupunkiseudun taustatutkimus – Yhdyskuntarakenteen dynamiikka asumisurien ja muuttoliikkeen näkökulmasta.

Suomen virallinen tilasto (SVT): Elinolotilasto [verkkojulkaisu]. ISSN=2669–8854. 2017. Helsinki: Tilastokeskus. http://www.stat.fi/til/eot/2017/eot_2017_2019-05-24_tie_001_fi.html Viitattu 29.7.2021.

SVT Suomen virallinen tilasto (2019). Asunnot ja asuinolot. Yleiskatsaus 2019, 20–29 –vuotias asuntoväestö perheaseman, hallintaperusteen ja alueen mukaan 2005–2019.

SYKE ja Tilastokeskus (2019). Suomen ympäristökeskuksessa toteutetut muuttoliikeanalyysit Tilastokeskuksen muuttoliikeaineistosta vuosilta 2018 ja 2019. Viitattu 4.3.2022

Tilastokeskus. [Http://www.stat.fi/til/asas/2019/01/asas_2019_01_2020-10-14_tau_006_fi.htm](http://www.stat.fi/til/asas/2019/01/asas_2019_01_2020-10-14_tau_006_fi.htm) Viitattu 4.3.2022

Tietoarkisto, 2021. Mittaaminen: Mittarin luotettavuus. [Https://www.fsd.tuni.fi/menetelmaopetus/mittaaminen/luotettavuus.html](https://www.fsd.tuni.fi/menetelmaopetus/mittaaminen/luotettavuus.html) Viitattu 4.2.2022.

Tilastokeskus, 2019. Omistusasuminen vähenee nuorissa ikäluokissa. [Https://www.stat.fi/til/asas/2018/01/asas_2018_01_2019-10-10_tie_002_fi.html](https://www.stat.fi/til/asas/2018/01/asas_2018_01_2019-10-10_tie_002_fi.html) Viitattu 30.7.2021.

Ympäristöministeriö, 2021. Vastuualueet. Mitä on kestävä kehitys? [Https://ym.fi/mita-on-kestava-kehitys](https://ym.fi/mita-on-kestava-kehitys) Viitattu 12.1.2022.

Kyselylomake

Selvitys: Millaiselle yhteisöasumiselle olisi kysyntää 18–35-vuotiaiden keskuudessa?

Moi! Olen neljännen vuoden tradenomiopiskelija Metropoliasa ja teen opinnäytetyötäni varten selvityksen siitä, millaiselle yhteisöasumiselle olisi kysyntää 18–35-vuotiaiden vastaajien keskuudessa. Kyselyyn vastaaminen on vapaaehtoista ja toteutetaan täysin anonyyminä. Opinnäytetyö julkaistaan luettavaksi Theseus-tietokantaan.

Iso kiitos jo etukäteen kaikille vastanneille!

Ohessa lyhyt kuvaus yhteisöasumisesta käsitteenä:

Yhteisöasumiselle tyypillistä on yhteisöllisyyden painotus järjestelmällisesti ja tavoitteellisesti: yhteisöllisyyttä pyritään tietoisesti rakentamaan toimintatapoihin ja tiloihin. Huomioltakoon myös se, että useimmiten yhteisöasumisella tarkoitetaan yhteisöä, jossa yksilöt/perheet kuitenkin asuvat omilla asunnoissaan.

Helamaa & Pylvänen on tutkimuksessaan määrittellyt yhteisöasumiselle kolme ominaispiirrettä: yhteistoiminta, yhteistilat sekä yhteisöllinen organisaatio. Yhteistoiminnalla tarkoitetaan sitä, että osa asumiseen liittyvästä toiminnasta järjestetään yhteisesti naapureiden kanssa. Yhteistiloiksi voidaan määrittellä asukkaiden yhteisessä käytössä olevia ulko- tai sisätiloja. Yhteisöllisen organisaation pyrkimyksenä on synnyttää rakenne, joka luo asukkaille vastuita tai velvoitteita esimerkiksi yhteistilojen suhteen. (Helamaa & Pylvänen 2012, 24–25; Stannah 2018; Karppinen & Paloheimo-Koskipää 2013, 97.)

1. Sukupuoli *

- Nainen
- Mies
- Muu/ En halua vastata

Ikä *

- 18–23
- 24–29
- 30–35
- 35+

Asun *

- Yksin
- Avopuolison kanssa
- Aviopuolison kanssa
- Perheen kanssa (lapsia 1 tai useampi)
- Muu/ En halua vastata

4. Oletko kuullut yhteisömuotoisista asumisvaihtoehdoista?

Kyllä

Ei

5. Haluaisitko olla perustamassa asumisyhteisöä alusta pitäen?

Kyllä

Ei

6. Valitse seuraavista ensisijainen syy, joka saisi sinut harkitsemaan yhteisöasumista? (valitse yksi)

Taloudellinen hyöty – taloudellisesti kannattavampaa asumista

Ekologinen hyöty – ekologisesti kestävämpi asumisvaihtoehto

Sosiaalinen hyöty – yhteinen tekeminen muiden yhteisöön kuuluvien kanssa

7. Mikä/ mitkä seuraavista yhteisöasumiselle tyypillisistä ominaisuuksista sinua kiinnostaisi erityisesti? (voit valita useamman)

Yhteiset vapaamuotoiset illanvietot

Järjestetyt yhteiset harrastukset

Kotitöiden jakaminen muiden yhteisöön kuuluvien kanssa

Yhteisessä käytössä olevat tavarat (esimerkiksi polkupyörät ja pesukoneet)

8. Mitkä yhteiset tilat palvelisivat sinua parhaiten? (voit valita useamman)

Sauna

Pesutupa

Keittiö

Oleskelutila

9. Haluaisin isomman asunnon, jossa enemmän omaa tilaa ja vastavuoroisesti vähemmän yhteisiä tiloja.

- Täysin samaa mieltä
- Osittain samaa mieltä
- Osittain eri mieltä
- Täysin eri mieltä

10. Haluaisin pienemmän asunnon ja vastavuoroisesti enemmän yhteisiä tiloja.

- Täysin samaa mieltä
- Osittain samaa mieltä
- Osittain eri mieltä
- Täysin eri mieltä

11. Jos asuisit yhteisöllisesti, minkä palvelun/ palveluiden toivoisit kuuluvan asumiskonseptiin? (voit valita useamman)

- Kauppa
- Koulu
- Kirjasto
- Kulttuuripalvelut (esim. museot ja teatterit)

12. Millaisessa elämäntilanteessa valitsisit todennäköisimmin yhteisöasumisen? (valitse yksi)

- Yksinasuessa
- Avopuolison kanssa
- Aviopuolison kanssa
- Perheelle, jossa lapsia
- Senioriasumisena

13. Avoin kysymys: Mikä saisi sinut harkitsemaan muuttamista yhteisölliseen asumismuotoon?

Pitkä vastausteksti

Some-julkaisujen saateteksti

”Moikka!

Teen opinnäytetyötä liittyen yhteisöasumiseen ja erityisesti siitä, millaiselle yhteisöasumiselle olisi kysyntää.

Arvostaisin kovasti, jos edes muutama teistä ehtisi käydä vastaamassa kyselyyn, siitä olisi isoiso apu! Vastaaminen vie vain ihan muutaman minuutin.

https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSfa4D8RT_NSZd3jMCgR3XApy-AfIPTRrg4FOMSYvHhBGbCg_Yw/viewform?fbclid=IwAR28AHjczkCuM-Yt-lipJuFQEXt2cueOIXYehIDR8nD5Efq3WpqYDYAKn448

Kiitos, jos käytte vastaamassa!”